

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinánd (József herceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerzői jog: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Kiadó: A. Rotációs Nyomda. Megjelenik havonta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70. Külföldre havonta 50. Csejlet több. —: Ezves szám 3. Lel. Vasárnap 5. Lel. —: (Bucarestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerinti —: 3

49-ik évfolyam, 214. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szombat, 1933. szeptember 23

Husztagu államtanács kerül Ausztria élére

Elkészült az új osztrák alkotmány — Visszatérés a kétházás rendszerre — Starhemberg herceg bizalmatlan a Hazafias Front iránt — Felhívás a Heimwehr tagjaihoz

Ausztria fascista diktatura felé halad

Bécsből jelentik: Az osztrák belpolitika legújabb, érdekes eseménye az a felhívás, amelyet Starhemberg herceg intézett a Heimwehr tagjaihoz. A felhívásból kitűnik, hogy bár a herceg bizalommal viseltetik Dollfuss kancellár iránt, nem előlegezi bizalmát a Hazafias Frontnak, amely tudvalevőleg a kancellár vezérése alatt áll. A herceg a Heimwehr tagjainak megígértette, hogy a Hazafias Front tagjainak sorába lépjenek, hogy jelvényüket vagy egyenruhájukat viseljék. Starhemberg herceg ezt a tilalmat mindaddig érvényben tartja, amíg meg nem győződik arról, hogy a Hazafias Front tagjai kitartanak a jelenlegi rezsim mellett, illetve, hogy csakugyan Dollfuss kancellár mögött állanak. A Heimwehr vezérének az birta ezekre a szigorú rendszabályokra, hogy legutóbb a Hazafias Front tagjai sorába szociáldemokraták is beléptek.

Miklas elnök beszéde

Starhemberg herceg a következő kiáltványt intézte a Heimwehr tagjaihoz:

„Bajtársak! Ausztria kancellárja eleget tett azoknak a kívánságoknak, amelyeket elébe terjesztettünk. Ezzel Ausztria ügye nagy lépést haladt előre, mi hűséggel izeltünk és ezért zárt scrokban a kormány mögött haladunk, ha utját az eddigi irányban folytatja.

Hasonló kiáltványt intézett tagjaihoz a Landbund elnöksége is. A lapok megállapítják, hogy Dollfuss elérte célját, mert a maga számára biztosította úgy a Heimwehr, mint a Landbund támogatását.

Az osztrák kormány ma reggel tette közvé annak a beszédnek a szövegét, amelyet az új Dollfuss-kormány megesketezőkor

Miklas köztársasági elnök az új kormány tagjaihoz intézett.

Az államfő beszédében sok érdekes és figyelemreméltó részlet akad. Így többek között a következőket mondja Miklas:

— Ezuttal különösen arra szeretnék rámutatni, hogy a kormány összetétele most más előzmények után következett be, mint eddig.

Az előtt mindig pártközi megegyezések alapján létesült a kormány

Ezuttal azonban ilyen pártmegegyezések nem voltak.

a kancellár a javaslatát kizárólag saját akarata és saját politikai tervei szerint tette meg.

Emellett nemcsak parlamenti férfiakat, hanem katonákat, állami hivatalnokokat és közgazdasági szakembereket is választott ki és ajánlott kinevezésre a szövetségi elnöknek.

— Szeptember huszonegyediké mindig az ősz megjelenésének és nálunk az aratásnak a napja. Amint künn a természetben, úgy a politikában is érvényesül ez, mert Dollfuss most gazdag termést fog begyűjteni hazájának és népének és meg fogja teremteni a biztos alapokat az állam további felépítésére és továbbműködésére. Amikor a közélet rendes mederbe való visszatéréséről beszéltek, — mondotta

a nagyfontosságú szavakat az osztrák köztársaság elnöke — akkor

távolról sem gondolok arra, hogy visszatérjünk simán a régi formákhoz, sőt ellenkezőleg: államunk felépítésében abszolút szükséges újításokhoz kell fordulnunk,

amelyek: a mi időnk tőlünk valamennyiunktől követelnek és amelyek az osztrák nép közösségének javát s igazságát biztosítani fogják.

Ausztria új politikája

A párisi Petit Journal megállapítja, hogy Dollfuss teljes győzelmet aratott. A lap véleménye szerint a Dollfuss-kormány a „tekintélyek kabinetje” teljes erővel megvédi Ausztria függetlenségét minden irányú támadás ellen. Az új kormány — írja az újság — határozott lépést tett a fascizmus felé és mindaz, ami Ausztriában történik, arra mutat, hogy a mai politikai irányvezetés mellett Ausztria nem áll távol a fascista diktatura kikiáltásától.

Dollfuss kancellár a ma délutáni minisz-

tertanácsban előterjesztette az ideiglenes tanómányi és rendi tanács létesítésének tervét. A kancellár ezután részletesen kifejtette genfi tárgyalásai programját.

A Dollfuss-kormány radikális átalakulásának hírére még mindig élénken kommentálja az osztrák sajtó. Ezzel kapcsolatosan tudni vélnek egy új osztrák alkotmánytervezet elkészültéről is, amely egészen újszerű és sajátosság alapon kívánja az osztrák törvényhozást testületet megreformálni. Az eddig nyilvánosságra jutott tervek szerint az új osztrák alkotmánytervezetnek alkotója dr. Ender Ottó, aki az új kormányban az „alkotmányreform-miniszter” hivatalos címét nyerte.

Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójának éjféli telefonközlései szerint a szombati bécsi nagy világlapok már részletesen ismertetik az új alkotmány egész tervezetét. Eszerint az új ausztriai törvényhozó-testület újra visszatér a kombinált két-házás rendszerre. A képviselőház helyét az ugynevezett „Nemzeti tanács” fogja átvenni, amelynek hatáskörébe a politikai ügyek intézése tartozik. Ennek a nemzeti tanácsnak 100 tagja lesz és az elnök nevezi ki őket. A főrendiház szerepét az ugynevezett „Rendi tanács” fogja ellátni, amelyben ugyancsak 100 kitűnő gazdasági szaktekintély vesz részt, akiket az egyes foglalkozási ágak szerint neveznek ki. Mindezek fölött fog állani egy harmadik tanács, illetve testület, az „Államtanács”, amelynek mindössze husz tagja lesz és akiket az egész ország kiválóságai közül nevez ki a köztársaság elnöke. Ez az Államtanács fogja tulajdonképpen intézni az ország ügyeit, és aktíve gyakorolja a kormányhatalmat.

Új tervezetet dolgozott ki a kisanant Középeurópa ujászervezésére

Együttesen terjesztik elő Genfben az új tervet a kisanant külügyminiszterei -- Előkészületek a sinaiai ünnepségekre -- Új helyet keresnek a parlamentben a Maniu-hívek -- Brandsch németországi tárgyalásai --

Bucurestiből jelentik: Titulescu külügyminiszter ma hosszabb beszélgetést folytatott Benes csehszlovák és Jettics jugoszláv külügyminiszterrel. A telefonbeszélgetések alkalmával a kisanant külügyminiszterek a sinaiai kisanant konferencia napirendjét vitatták meg. Beavatott forrásból nyert értesülés szerint azokkal a tervekkel kapcsolatban, amelyek eddig a Duna-probléma megoldásáról nyilvánosságra kerültek.

a kisanant új tervezetet dolgozott ki Középeurópa ujászervezéséről, amelyet a három miniszter együttesen terjeszt elő Genfben.

A nagy érdeklődésre számot tartott tervezetet a sinaiai konferencián részletesen megvitatják.

Titulescu ma egyébként Sinaiába utazott a külügyminiszterium személyzetével, hogy a kisanant konferenciára szükséges előkészületek utolsó simításait tegye. Ma egyébként Vladescu külügyminiszteriumi osztályfőnök elutazott Nagyváradra Benes elébe, Jettics pedig Telemac követségi tanácsos fogadja Zsombolyán. A sinaiai ünnepségekre érkezik Volpi volt olasz pénzügyminiszter is, akit Buzdugan vár a határon. A sinaiai ünnepségeken katonai díszszemle is lesz, amelyen a prahovai granizonok vesznek részt. Egyelőre bizonytalan, hogy Miklós herceg mikor és milyen közlekedési eszközzel tér vissza, szó van arról, hogy repülőgépen jön, de lehet, hogy Sándor királyt kíséri el különvonatán. A jugoszláv királyt Mirto külügyminiszter fogadja Zsombolyán.

Gafencu kereskedelemügyi alminiszter tegnap tanácskozásokat folytatott az olasz követség mellett működő kereskedelmi attaséval az Olaszországgal megkötendő kereskedelmi szerződésről. Ezután Gafencu a cseh megbízottal folytatott megbeszéléseket a román-csehszlovák kereskedelmi szerződés érdekében. A szerződés érdemi részének letárgyalására a napokban bizottság utazik Prágába.

Vaida miniszterelnök Calimanestiben kihallgatáson fogadta Brandsch Rudolfot, aki tudvalevőleg a kormánytól kapott megbízatás alapján Németországban tárgyalásokat folytatott a román gabona elhelyezésének érdekében. Brandsch ezeknek a tanácskozásoknak eredményéről tett jelentést a miniszterelnöknek.

Az Universal a párisi tárgyalásokkal kapcsolatban cikket közölt, amelyben arról számolt be, hogy a külföldi hitelezők csak azért mentek bele abba, hogy a román delegációval tárgyalásokat kezdjenek, mert a kormány 115 millió francia frankot küldött Párisba. A pénzügyminiszterium most a leghatározottabban cáfolja ezt a hírt és kijelenti, hogy a külföldi hitelezők a kormány érveinek hatása alatt kezdték meg újból a tárgyalásokat.

Ellenzéki körökben azt a szenzációs hírt kolportálják, hogy az őszi parlamenti ülésszak alkalmából Maniuhoz közelálló képviselők és szenátorok nem foglalják el helyüket a kormánypárt sorában, hanem új helyet keresnek maguknak.

Politikai letartóztatások Csehszlovákiában

Feltűnést keltő rendőrségi rendelkezések. Házkutatások a prágai horogkereszteseknél. — Betiltották a löcsei rohamosztatok működését

Pozsonyból jelentik: A csehszlovákiai hatóságok az elmúlt napokban számos letartóztatást eszközöltek és erélyes intézkedéseket léptettek életbe a szélsőséges megmozdulások ellen. Pozsonyban, Kassán, Beszercebányán, Rozsnyón és Léván összesen hét személyt tartóztattak le. Hivatalos jelentés szerint, a letartóztatásokra azért volt szükség, mert a letartóztatottak „külföldi irredenta ügynökökkel” tartottak fenn összeköttetést. A rendőrség egyelőre nem közli precízen, hogy milyen irányú politikai ténykedés ellen jár el, mely párt, vagy csoport az, amely ellen az eljárást megindították. A letartóztatottak között a tót néppárt, a szlovák nemzeti egység, a csehszlovák demokráta párt és a tót katolikus párt tagjai szerepelnek.

A holnapi, Nagyszombatra összehívott szlovák népgyűlést az államrendőrség betiltotta. A határozat hivatkozik az izgatott hangulatra, amely miatt nem tartja kívánatosnak a gyűlés megtartását. A pozsonyi államrendőrség rendeletet adott ki, amelynek értelmében

mindenki köteles bejelenteni, ha híreket hall arról, hogy valaki gyilkossági merényletet akar elkövetni politikuskok ellen, ha összeesküvésről hall, ha röpcédulák terjesztéséről tud, ha titokt sajtótermékek megjelenéséről szerzett tudomást, vagy ha olyan híreket hall, amelyek szerint katonai személyek ellen merényletek készülnek.

Eljárást indított a rendőrség a horogkeresztesek ellen is, Prágában több nemzetiszocialista gyülekező helyen házkutatást tartottak és négy egyént letartóztattak. Lőcsén legutóbb a horogkeresztesek rohamosztátokat alapítottak. A rendőrség most ezeknek az „államellenes és katonai jellegű formációknak” működését betiltotta.

Prágából jelentik: A csehszlovákiai magyarság valamennyi politikai pártja, tehát

az Országos Magyar Keresztény-párt, valamint a Magyar Nemzeti Párt, hatalmas tiltakozó-kiáltványt bocsájtott ki a csehszlovákiai magyarság komoly politikai napilapjának, a

Utlevél nélkül utazhatnak Budapestre az október 20-iki társasutazás résztvevői

A társasutazás előnyei. — Divatbemutatók, művészi és társadalmi események várják az utasokat Budapesten és Bécsben

Kivételes alkalmat nyújt a Ripensia-sportegylet társasutazása Arad közönségének arra, hogy Budapestre és Bécsbe minimális költségek mellett kirándulást tehesen. A kiváló temesvári sportegylet október 20-án filléres gyorsvonatot indít a budapesti Ripensia-Ujpest-mérkőzésre, amely a futballszezon kiemelkedő eseménye lesz. A Ripensia október 21-én mérkőzik az Ujpesttel, másnap az olaszmagyar válogatott mérkőzést bonyolítják le a magyar fővárosban, amely szintén felejthetetlen élményt jelent a sportkedvelőkre nézve.

A társasutazáshoz nem kell utlevél, mert a rendezőség közös utlevélet szerez be, melyhez csupán állampolgársági igazolvány, személyazonossági igazolvány és katonaköteleseknek (18-tól 54 évig) katonai igazolás szükséges. Az utazás költsége igazán minimális: Budapestre és vissza a gyorsvonat II. osztályán, számozott ülőhellyel, utlevélköltséggel és vízummal együtt 975 lej, amelyhez a Ripensia mérkőzésére szóló 50 lejes jegy megváltása is kötelező. Utazás Bécsbe a gyorsvonat II. osztályán, számozott ülőhellyel, utlevél- és vízumköltséggel együtt 2195 lej. Természetes, hogy akik rendes utlevéllel bírnak, olcsóbban utazhatnak, amennyiben 775 lejbe kerül az utiköltség. A jelentkezési határidőt a

Prágai Magyar Hírlapnak betiltása miatt. A kiáltvány, amely tárgyilagos hangon nyert szerencsés megfogalmazást, elítélőleg nyilatkozik a történet betiltásokról, amelyeket „brutális intézkedéseknek” bélyegez és a csehszlovák kormány akcióját az emberi gondolat és a sajtószabadság, valamint a páriskörnyéki szerzőkészekben biztosított jogok megsértésének minősít. A csehszlovákiai magyarság kiáltványa mély benyomást keltezt mindenfelé.

rendezés október 10-ben állapította meg.

A Ripensia filléres gyorsvonata a legalkalmasabb időben indul úgy Bécsbe, mint Budapestre, mert a magyar és osztrák fővárosokban most indul a sziniszzezon és a társadalmi élet is a legintenzívebb. A divatbemutatók is most folynak Budapesten s így a filléres gyors utasainak nemcsak sportszenzációkban lesz részük, de a művészi, társadalmi világ eseményein is résztvehetnek. A társasutazást a temesvári Központi Bank Menetjegyirodája rendezi, ami teljes garancia arra, hogy az utasok a minimális költségek mellett a legnagyobb kényelemben részesülnek. Aradon az Aradi Közlöny és az Erdélyi Hírlap utazási irodája intézi a filléres gyorsal kapcsolatos szervezkedéseket. Az október 20-ikán induló kedvezményes társasutazásban való részvételre tehát kiadóhivatalainkban lehet jelentkezni.

Az utazás öt vagy több napra van tervezve. A pontos tartózkodási határidő még nincsen megállapítva. Ajánlatos mindazok számára, akik a filléres utazáson kollektív utlevéllel vesznek részt, hogy okmányaikat a legsürgősebben szerezzék be és juttassák el az Aradi Közlöny kiadóhivatalához, mert a tömeges jelentkezések miatt a hatóságok képtelenek lesznek idejében elintézni az okmányokat.

Eljegyzés határidőre

Irta: W. MONTGOMERY

A tánc javában folyt, Bessie hirtelen megállt és ideges pillantással nézett végig a termen. Tancosa, Hobin Willy meglepetve kérdezte:

— Valami baj van Bessie? Talán csak nem léptem a lábára?

Bessie szórakozottan bámult még mindig a táncolók kavargó tömegébe és elgondolkodva így szólt:

— Menjünk talán a pálmakertbe.

— Ha fáradt, talán inkább a buffetbe. Keresünk valami jó frissítőt.

— Köszönöm, inkább a pálmakertbe.

Willy erre karonfogta táncosnőjét és a táncolók forgatagán, ügyes révkalauz biztonságával kalauzolta el a pálmakertbe.

Csodálattal nézte Bessie szép szőke fejét, elgondolkodó szemének kissé álmos kifejezését. Ez a lány ma szebb volt, mint valaha.

Bessie lelkében nagy csata ment végbe. Minden lehetőséget elkövetett, hogy egyébként is bájos egyéniségét ma este még vonzóbbá tegye. A bankban Molly adta neki a tippet és Bessie hűségesen követte a tanácsát...

A barátai körében nyilvános titok volt, hogy Bessie szerelmes Willybe és Willy is szívesebben foglalkozott vele, mint bármelyik barátjával. De éppoly köztudomású volt az is, hogy Willy nőkkel szemben „gyáva”. Nem volt mersze, hogy „nyilatkozzék”

— Megnondom neked, hogy a te helyedben mit tennék — mondta ma reggel Molly. — Ugy-e, ma este elvisz Willy táncolni? Szilveszter este van. Ha az ó-év úgy telik el, hogy nem állott neked szerelmet, egy évig nem lesz belőle semmi se. Ez sokévszázados, beigazolt babona...

— De hát mit tehetek én? — kérdezte Bessie.

— Nagyon egyszerű a dolog — vágta vissza Molly — ha ő nem nyilatkozik, nyilatkozzál te!

Szilveszterkor régi babona szerint a leány is megkérheti a férfi kezét. Ha erről lekésél, várhatasz egy esztendőig s addig ki tudja?

Bessie kinevette Molly ötletét, de egész nap

más se járt az eszébe. Estére teljesen kialakult benne az elhatározás, hogy... nem kockáztat még egy évi várást... mert végre is, igazán lehet Mollynak, hogy egy év alatt ki tudja?...

Amint az óra alatt mentek el, Bessie odapillantott. Féltenkettő volt. Szóval még félóra a világ.

Együtt kerestek ki a pálmakertben egy „véde” helyet.

Itt megoldódott Willy nyelve:

— Nem említettem még, — kérdezte — hogy a vezérigazgatóm ma bejött a bankba.

Bessie bólintott és megjegyezte:

— Nem számítottak rá, hogy bejön? Ugy-e, a vezérigazgatók mindig meglepetésszerűen jönnek?... De talán ma este ne beszéljünk a vezérigazgatókról.

Megkísérelte a lány, hátha rávezetheti Willyt, hogy ő nyilatkozzék, ami mégis kellemesebb volna:

— Elhatározott-e már valamit az új évre? — kérdezte.

— Tavoly újévkor — mondta Willy — elhatároztam egy nagy dolgot...

Most viszont Bessie vágott közbe:

— Fogadni mernék, hogy nem tartotta be, — mondta nevetve és rögtön közelebb ment a tárgyhoz. Egy, a kerti asztalon fekvő fényképre mutatott:

— Milven bájos ez a villa... Élvezet volna ilyen kedves, kis ház számára megfelelő butorokat összevásárolni... pamlagokat, melyeket ágygvá lehet átalakítani, beépített szekrényeket s hasonlókat...

— Érdekes álomkép, — mondta Willy mosolyogva.

— Én nagyon szeretném, — felelte Bessie és arra gondolt, hogy Willy jövedelméből bizonyára telnek ilyesmire.

— Nekem nem tetszenek, — jegyezte meg Willy és minden romantícizmustól mentes hangon folytatta:

— Tudja, a vezérigazgatóm mindiárt azzal jött be, hogy...

— Ugyan, kérem, — vágott közbe Bessie türelmetlenül. — Ne haragudjék, de igazán szeret-

ném, ha az irodai gondokat ma este pihentetné. — Hiszen nem erről van szó — magyarázta Willy — csak...

Most a lány már teljes határozottsággal szakította félbe:

— Willy, beszéljünk egyébről! — Ugy érezte, hogy nem jól halad előre. Másra terelte a beszélgetést:

— Hallotta-e, Willy, hogy Rosát eljegyezte Winfrvd doktor?

Willy hirtelen felegyenesedett a nádszéken:

— Oh!... Ez a Rosa!...

— Willy! — kiáltotta Bessie megriadva, Willy felugrott és boldogságtól ragyogó arcával kiáltotta:

— Hát maga törődik azzal, hogy én hogy beszéljek Rosáról?

Mielőtt a lány felelhetett volna, Willy megölelte és boldogan sugta, hogy a párma meg ne hallja:

— Bessie... maga tudja, hogy én régóta imádom... de...

A beszélgetés kis megszakítás után így folyt tovább:

— Mondd, aranyos, egyetlenem — mondta Willy — miért nem adsz az embernek alkalmat arra, hogy veled őszintén beszéljen. Egy év óta lestem a megfelelő ürügyet, hogy megmondjam neked... Ha ez a Rosa eljegyzése nem adja nekem azt az ötletet, hogy ijedséget színlelek, talán most is várnék... De miért nem hagyta már előbb szóhoz jutni?

— Hiszen a vezérigazgatóról élcelegettél?

— Ez volt a bevezetés, amit a torkomra forrasztottál. Elhatároztam, hogy mielőtt ez az év véget ér, megkérem a kezét. Ma ez lehetőséget várt. A vezérigazgatóm ma nevezett ki a Baker Street-i fiókunk vezetőjének s így megházasodhatom.

Ebben a percben elsötétült az üvegfal mögött: a bálterem s a zenekar nagydobosa tizenkét ütőselellel jelezte az éjfélt. Mire egy perccel később kigvult a villany, Bessie és Willy nyugodtan állapították meg, hogy az ó-év számukra nem zárult le eredménytelenül.

Bucurestibe kérték fel a soborsini gróf Hunyady-birtok hagyatéki eljárásának összes okmányait

Az igazságügyminiszterium rendeletileg utasította a radnai járásbírószágot az eddigi eljárás dossziéjának összecsomagolására Csomagolják már Radnán a jegyzőkönyveket...

A soborsini gróf Hunyady-birtok örökösödési ügye körül hetek óta folyó hagyatéki akció ma komoly fordulathoz érkezett, amely ennek az egész ügykomplexumnak, amely iránt egy belföldön, mint külföldön osztatlan érdeklődés nyilatkozik meg, most már hivatalos jellegében is országos jelentőséget ad. Amint ismeretes, a közigazgatási hatóságok részéről magasabb intencióra egy erőteljes akció indult annak bebizonyítása érdekében, hogy gróf Hunyady Károly hagyatékát, a soborsini híres kastélyt és a parkot, valamint a hozzátartozó földeket nem birtokolhatja az elhunyt gróf fia, gróf Hunyady Ferenc, mivel magyar állampolgár, sőt, mint az egyik magyarországi legitimista alakulat vezérégyénisége, élénk szerepet visz a magyar törvényhozás területében is.

Az Aradi Közlöny beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyek ez ügyben a radnai járásbírószágon lezajlottak és amelyekben a gróf jogi képviselője, dr. Iancu Cornél nagy jogi készséggel és tájékozottsággal fejtette ki, hogy a magyarországi örökös, gróf Hunyady Ferenc teljes joggal legalább hat évig kezelheti és értékesítheti a legjobb belátása szerint a birtokot, mivel erre egy Sinaiban létrejött titkos román-magyar birtokkonvenció számára felhatalmazást ad. A fenti időn belül tehát nem lehet szó arról, hogy kötelezve lenne nyilvános árverésre bocsájtani a nagyértékű ingatlan-hagyatékot. A fenti érveléssel szemben viszont a hatóságok részéről

az eljárás folytatását szorgalmazták és új hagyatéki becsületeket neveztek ki, akiknek az lenne a feladata, hogy a soborsini birtokot a saját becsülésük szerint leltározzák egy később megejtendő nyilvános árleltés számára.

Az a szándék is megnyilatkozott, hogy a tett gátló kifogások ellenére, az igazságügyi eljárás normális lefolyását megelőzve a hatóságok által ajánlott

zárjandók vegye át a birtok kezelését,

erre azonban most már a jelek szerint nem kerülhet egykönnyen sor, mivel a legfelsőbb jogi fórumok meglepetészerűen beavatkoztak a gróf Hunyady-hagyaték birtokjoga fölött megindult küzdelembe és az egész ügykomplexumot kiemelték arról a területről, ameddig a közigazgatási hatóságok hatásköre terjed.

A radnai járásbírószágot ugyanis

távirati rendeletet kapott a bucuresti-i igazságügyminiszteriumtól, amelyben félreérthetetlen lakonikussággal arra utasítják a járásbírószágot radnai elnökét, hogy a gróf Hunyady Ferenc-féle soborsini birtok hagyatéki ügyére vonatkozó összes iratokat kivétel nélkül hiánytalanul csomagolják össze és azonnal küldjék Bucurestibe.

Az igazságügyminiszterium távirati rendelkezésének kézhezvételét követően a radnai járásbírószágot vezetője azonnal intézkedett, hogy a hatalmas ügykomplexum valamennyi jegyzőkönyvét, ügyiratát és mellék-ügyiratát összecsomagolják és — kivéve azoknak az eljárásoknak okmányait, amelyeket a közigaz-

gatási hatóságok intervenciójára a legutóbbi napokban a csendőrség készített különböző kihágások vádjával a birtok örököse ellen — az igazságügyminiszteriumba küldjék fel.

Jogászai körökben a nagyérdeklődésű ügy újabb fordulata élénk kommentálásokra adott alkalmat már az elmúlt nap folyamán, ahogy a hír Radnáról megérkezett. Általános az a vélemény, hogy az igazságügyminiszterium intézkedése főleg azt jelenti, hogy kizárólag jogi szempontok szerint kívánják az egész ügyet elbírálni.

„Világraszóló esemény középpontjába akart kerülni a Reichstag felgyújtója”

— mondotta a nagy bűnügy mai tárgyalásán az orvosszakértő. — Van der Lubbe épelméjű és felelős tetteiért. — Bernhoffer professzor érdekes vallomása. — A bíróság függetlenségét hangoztatta az elnök

Lipcseből jelentik: A Reichstag felgyújtásának bűnpere iránt pénteken még fokozottabb érdeklődés nyilvánult meg. A terem zsufolásig megtelt, a törvényszék épülete előtt ezrekre menő tömeg. Háromnegyed tíz órakor vezetik be a vádlottakat. Van der Lubbe lehajtott fejjel halad a vádlottak padja felé, ahol leül, sem jobbra, sem balra nem tekint és mozdulatlanul, némán hallgatja a körülötte történő eseményeket.

Indokol az orvosszakértő

A tárgyalás elején dr. Bünger törvényszéki elnök felolvasta Heynes képviselő táviratát, amelyben tiltakozik az ellen a vád ellen, hogy résztvett a Reichstag épületének felgyújtásában. A képviselő kijelenti, hogy 1933. február 26-tól március elsejéig Felsősziléziában, Gleivitz fürdőhelyen időzött, ahol sokan látták, szóval nem lehetett Berlinben a parlament felgyújtása napján. A törvényszéktől védelmet kér.

Teresius helyettes ügyész azt bizonyítja ezután, hogy azok a hírek, amelyek szerint Van der Lubbe a Reichstag felgyújtása előtti éjszakát egy horogkeresztes szállóhelyen töltötte, nem felelnek meg a valóságnak. A parlamenti épület gyújtogatója sohasem időzött nemzeti-szociálista társaságban.

A törvényszék Bernhoffer egyetemi orvostanárt hallgatta ezután ki, aki részletes szakértői véleményét ismertette. Kijelenti, alaposan megvizsgálta és tanulmányozta Van der Lubbe elmeállapotát. Március 25-től kezdődően elég gyakran kereste fel a gyújtogatót, akivel mindannyiszor elbeszélgetett. A vádlott mindannyiszor nagyon élénken, sőt ügyesen válaszolt. Letartóztatásának ideje alatt éhség-sztrájkot kezdett. Amikor ő ennek az éhség-sztrájknak az értelmetlenségét a vádlott elé tárta, Van der Lubbe a következőket mondotta:

— Szóval az, aki először gyújtogat, azután éhség-sztrájkot kezd, az csak bolond lehet.

Az orvostanárt ezután bejelenti a törvényszéknek, hogy a vádlott meggyőződéses kommunistának vallotta magát előtte. Arra a kérdésre, hogy egyedül követte-e el a gyújtogatást, azt válaszolta, hogy egymaga, minden segítség nélkül hajította végre a tettet.

— Azt akartam, hogy ez az eset mintaképül szolgáljon, hogy belőle tanuljanak és mások is kövessék az én iskolapéldánut.

A szakértő véleményének rezüméje, hogy

Az Aradi Közlöny munkatársa az események igazolása céljából felvilágosításért a történetesen Aradon tartózkodó Iancu Cornél dr. volt képviselőhöz, a gróf Hunyady-család jogi képviselőjéhez fordult, aki megerősítette információink helyességét és a következőket mondotta:

— A jelen pillanatban magam sem tudok többet a fordulatról, mint amennyiről Önök informálva vannak. Az igazságügyminiszterium valóban közvetlenül avatkozott be a radnai járásbírószágot eljárásba és

távíratilag Bucurestibe kérte fel az ügy egész dossziáját.

Az igazságügyminiszterium távirata jelenleg is a radnai járásbírószágon fekszik, tehát nem volt alkalom a szövegébe betekinteni, de a tény az, hogy az ügy megindult a maga rendes útján. Mindössze ennyit mondhatok.

A gróf Hunyady-birtok körül folyó küzdelem tehát újabb fejezetéhez érkezett, amely még sok meglepetést ígér mindazok számára, akik az egész ügyet a kezdetétől élénk figyelemmel kísérték.

Van der Lubbe bizonyos mértékig terhelte, de épelméjű és cselekedeteinek teljes ura. Semmi támpont nincsen annak a feltételezésére, hogy a vádlott fizikai zavarban szenvedne, vagy hogy kényszerképzetek hatása alatt cselekedett volna. Van der Lubbe minden tekintetben beszámítható, talpraesett és mindenképpen normális. A cselekedet rugóját abban látja, amit a vádlott beszédközben be is ismert, hogy nagy élményre vágyódott, amely személyét kiemeli a névtelenségből. Világraszóló esemény középpontjába akart kerülni. Ezért gyújtotta fel a Reichstag épületét.

Bernhoffer tanár előadását nagy érdeklődéssel hallgatta végig a törvényszék. Utána az elnök, a védők és az ügyész több kérdést intézett az orvosszakértőhöz.

Miért mosolyog a vádlott?

Bünger dr. elsősorban arra kért felvilágosítást, miért mosolyog mindig a vádlott. A legkomolyabb helyzetekben és a legsúlyosabb kérdéseknél is nevet.

— Ebben nincsen semmi különös — válaszolta az orvosszakértő. A vádlott bizonyos fölénytelenséggel tekint az eseményekre. Ugy érzi, hogy fölötté áll a hétköznapiaknak és a körülötte lejátszódó eseményeknek, amelyek nem érdeklik. Ezt a sztoikus közömbösséget növelte az éhség-sztrájkjánál támadt zavar is.

Ügyész: A vádlottnál nem tapasztalt rendellenességet? Nem volt homoszekszuális?

— Nem! — válaszolta a szakértő.

Elnök: Nem felfigyelt-e fenn pirománia esete és a vádlott nem ellenállhatatlan kényszer hatása alatt cselekedett?

A szakértő erre a kérdésre is nemmel felel. Van der Lubbe egyik védője, Seuffer dr.

CORSO-MOZGO! mai műsora!

Helyárak Lei 10, 15, 20, 25.

Budapesti nagy siker után Aradon!

MALEK!

Sörben az igazság!

A legmulatságosabb kacagató vígjáték!
BUSTER KEATON, JIMMY DURANTE.
A 3 órai előadás 8, 12, 16, 20 lejes helyárral!

Vasárnap d. e. 11 órakor! MATINE! Két film egy műsorban!

HAJSZA A MILLIÓK UTÁN!

Luciane Albertini, Verebes Ernő és

T. TOKZATOS KASTÉLY!

Harry Piel nagy sikerű műsora.

Jegy Lei 8-15.

Legideálisabb hashajtó, vérlisztító, epehajtó a FÖLDES-féle SOLVO-pirula FÖLDES-gyógyszertár ARAD.

Intéz ezután kérdéseket a szakértőhöz: — Nem tűnt önnek fel, — kérdezi — hogy beszéd közben a vádlót látszólag minden indok nélkül, nagy izgalom lepi el, majd a fellángolás hirtelen megszűnik.

— Ebben nem látok semmilyen rendkívüli fizikai jelenséget — válaszolt az orvostanár.

Van der Lubbe hollandiai szereplése

Sack dr. (Torgler másodrendű vádlott védője): Van der Lubbe magatartásában nem látott-e olyasm., amiből arra lehetett következtetni, hogy idegen akarat befolyása alatt cselekszik?

A szakértő nemmel felel.

Sack dr.: Ön azt kérdezte a vádlótól, hogy ismer-e kommunista vezetőt és kik azok?

— A vádlott azt mondta, — válaszolja a szakértő — hogy Thälmann ismerte nagyon jól. (Élénk mozgás a teremben.)

Sack dr.: Mondotta önnek a vádlott, hogy a Reichstag felgyújtása előtti estén együtt volt sokáig Torglerrel?

— Ezt tényleg kérdeztem, — felelte a szakértő — de erre megtagadta a választ.

Serffert dr. védőügyvéd ekkor azzal a kérdéssel fordult a szakértőkhöz, nem tartják-e lehetségesnek, hogy

Van der Lubbe még a fő tárgyalás megkezdése előtt hipnotizálták és hogy a vádlott ezidőszereint ugynevezett poszthipnotikus befolyás alatt áll.

Bonnhöfer dr. kizártnak tartja ezt a feltevést. A főállamügyész azt kérdi a szakértőtől, valószínűnek tartja-e, hogy Van der Lubbe azért van jelenleg olyan rossz szímben, mert igen gyakran

visszautasítja a fogházi kosztot

A szakértő szerint ez a feltevés tényleg megállja helyét. Valóban lehetséges, hogy Lubbe annyira elgyengült és kimerült, hogy esetleg minden ok nélkül is nevetgélni kezd.

A szakértőt az ügyvédek kívánságára, ezután mint tanút is megeskették, majd a következő tanúk kihallgatására került a sor.

A következő tanu Heissig dr. berlini rendőrfelügyelő volt, aki hosszabb ideig nyomozott Hollandiában Van der Lubbe egyik barátjával, egy Van Albars nevű diákkal, aki az úgynevezett nemzetközi kommunizmus híve volt. Ehhez a szervezethez azok a kommunisták tartoznak, akik nem vetik alá magukat semmiféle központi irányításnak és még Moszkvától sem fogadnak el utasításokat. Van der Lubbe egy másik hollandiai barátja, Fink Jakob elmondta a rendőrfelügyelőnek, hogy a hollandiai kommunista párt közvetlenül a birodalmi gyűlés felgyújtását megelőzően

futárt küldött Berlinbe

és elhozatta Van der Lubbe titkos feljegyzéseit, naplóját, régi utlevelét és egyéb feljegyzéseit.

Az elnök 20 percet felfüggesztette a tárgyalást, hogy Stompp dr. ügyvédnek alkalmat adjon megbeszélésre Lubbe vádlottal. A szünet a védő kérdésében folytatott tárgyalások miatt körülbelül egy óra hossza elhúzódott. A

tárgyalás újabb megkezdésekor a törvényszék elnöke bejelentette, hogy holnaptól kezdve hangszórót helyeznek el a teremben, hogy a tárgyalásokat, különösen a sajtó számára, érthetőbbé tegyék.

E bejelentés után Werner főügyész kérdést intéz Lubbéhoz, hogy megkapta-e azt a levelet, amelyben rokonai Stomp holland ügyvédet ajánlották védőjéül. Lubbe először nem

mel válaszol, később azonban mégis beismeri, hogy megkapta a levelet. Az elnök ekkor szünetet rendel el, amely alatt Lubbe a jelenlévő Stomp ügyvéddel tanácskozik. Szünet után Lubbe az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem beszélt Stomp ügyvéddel. Az elnök ezt a választ csodálkozással veszi tudomásul és azt a hivatalos védő úgy magyarázza, hogy Stomp először az ő, majd pedig a Polmács társaságában megszólította Lubbét, aki azonban nem válaszolt. Az elnök elrendelt Stomp kihallgatását, aki hasonlóan nyilatkozik.

Sack védő (Stomphoz): Tud-e valamit Lubbe abnormális szexuális hajlamairól?

Stomp: Erről semmi sem tudok.

Sack védő bejelenti, hogy az egyik külföldi lap téves tudósítást közölt a tegnapi tárgyalásról és ezért azt kéri, hogy a szóban lévő

Ujabb mérgezés történt a Hegyalján

Az aradi közpórházban mérgezés tünetei között meghalt egy muszkai asszony — Névtelen feljelentés, amely eddig ismeretlen arzénes gyilkosságokat világít meg — Szombaton három exhumálás lesz Világoson —

A világosi arzénes gyilkosságok ügye ugylátszik most ujra erősen felszínre kerül. A vizsgálatot vezető hatóságok sürgősen be akarják fejezni ezt a hatalmas bűnyűget, azonban annyi komplikáció keletkezik folytonosan, hogy a nyomozás befejezése folyton elodázódik. Még be sem fejezték az újabb elrendelt exhumálásokat, máris olyan körülmények merültek fel, amelyek a nyomozás újbóli megindítását teszik sürgősen szükségessé.

Néhány nappal ezelőtt ugyanis a világosi csendőrségre több névtelen feljelentés futott be, amelyek újabb bűneseteket tárnak a hatóságok elé.

A feljelentések neveket sorolnak fel, olyanokét, akik évekkkel ezelőtt haltak meg Világoson és környékén és akiknek halálát most a Duma Florica vezetésével dolgozó szövetkezet munkájának tulajdonítják. A feljelentők felhívják a csendőrséget, hogy exhumáltassa a levelekben szereplők holttestét és arról biztosítsák, hogy nagymennyiségű arzént fog találni. Jacob csendőrmester, aki jelenleg a világosi kerületet vezeti, az ügyben egyelőre nem indított nyomozást, miután előzőleg az ügyességgel akarja megbeszélni az újabb eseményeket. Valószínűleg a jövő hét folyamán száll ki Mandru Miklós királyi ügyész Világosra és akkor döntenek a pótnyomozás kérdésében. A községben mindenesetre már tudnak az újabb feljelentésekről — dacára annak, hogy a csendőrség a legszigorubb diszkrécióval kezeli az ügyet — és élénken tárgyalják, vajjon kik lehetnek a most felfedezett áldozatok.

A tegnapi nap eseménye egyébként az volt, hogy megtalálták az egyik eltűnt sirt is. Az ügyesség ugyanis elrendelte Godo Erzsébet galsai asszony exhumálását, azonban legutóbb nem sikerült ráakadni a sírjára. Ott, ahol a sirt jelezték, nem találtak semmit és ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy több koporsót elloptak a temetőből. A nyomozó hatóságok azonban tovább folytatták a kutatást és sikerült négy falubeli asszonyt talál-

Megkezdődött

a femesvári Mentő-sorsiegyek eladása!

3906

Főnyeremény 250.000 lei készpénz. Huzás visszavonhatatlanul 1933. december 10-én a városházán.

1 sorsiegy 50 lei! Főelárusító: **L O B L**

hirlapiroda. ☐ Kapható még: trafikokban, újságáru bódékban és a lapkihordóknál.

lap tudósíóját tiltsák el attól, hogy a további tárgyaláson résztvegyen.

Elnök: Azt hiszem, töltőseges újból hangsúlyoznom, hogy a bíróság független és nem befolyásolható.

Az elnök ezzel berekesztette a tárgyalást, amelyet holnap folytatnak.

ni, akik pontosan tudták, hova temették el Godo Erzsébetet. Az asszonyok a csendőrökkel együtt mentek ki a temetőbe és rövid keresés után rámutattak egy már beomlott, régi sírra, amelyen az egykori lakosok csak maradványai látszóttak és amelyről a nevet nem sikerült lebetűzni. A jövő héten ezt a sirt bontják fel és valószínűleg meg is találják Godo Erzsébet eltűnt koporsóját.

A mai napon egyébként olyan eset történt, amely bekapcsolódik az arzénes gyilkosságok bűnyűgyébe. Tegnap beszállították Musca községből az aradi közpórházba Lescutia Eucoda 45 éves dúsgazdag muscai asszonyt, akinek állapota rendkívül súlyos volt. Ureniás megbetegedésre gondoltak, de amikor az inspekciós orvosnő: dr. Kerekes Rózsi megvizsgálta a beteget, gyanus tüneteket észlelt rajta. Lescutia Eucoda állapota rohamosan rosszabbodott, olyan mértékben, amely teljesen kizárta az uréniát és másfél órával kórházba szállítása után az asszony meghalt.

Az orvosnő mérgezési tüneteket állapított meg és ezért ma reggel értesítette az aradi ügyészséget a gyanus halálesetről

és azon véleményének adott kifejezést, hogy célszerűnek találná a boncolás megejtését. Az ügyészség el is rendelte a boncolást, amely holnap reggel megy végbe. Dr. Ionescu Sándor törvényszéki orvos száll ki a kórházba, ahol megejtik a boncolást.

Az újabb haláleset mindenesetre magára vonta a bűnyűgyi hatóságok érdeklődését, mert Musca egyike azoknak a hegyaljai községeknek, ahol az arzénes gyilkosságok ügyében nyomozás folyt. Miután az asszony mérgezési tünetek közepette halt meg, önkéntelenül felvetődött a kérdés: vajjon nem arzénrel mérgezték-e meg Lescutia Eucodát. A vizsgálat eredménye adja majd erre meg a választ.

Ionescu dr. törvényszéki orvos egyébként szombaton délelőtt kiszáll Világosra, ahol három újabb exhumációt eszközöl.

Olcsó HAPAG-utazások a chicagói világkiállításra

A HAPAG utazási világállalat két társasutazást szervez a chicagói világkiállításra. Az első társasutazás utasai szeptember 21-én indulnak és október 20-án térnek vissza. A második társasutazás résztvevői október 12-én indulnak és november 10-én térnek vissza. A nagyszerűnek ígérkező társasutazásokon kívül a Hamburg—Amerika Linie november elsejéig hetenként egyéni és csoportutazásokat rendez a chicagói világkiállításra.

Felvilágosításokkal és prospektussal Künstler Andor utazási irodája szolgál.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Constructia építőipar R. T.

8537

Arad, Str. Iosif Vulcan 6. (Kazinczy-ucea.)

Tritthaler Ferenc és Nachtnébel Odön főmérnök műszaki vezetése alatt vállal mindennemű új építkezést, tervezést, művezetést, a legkisebb átalakításoktól a legmodernebb kiviteig.

Byrd admirális elindult második délsarki útjára

Az egyetlen ember, aki átrepülte a föld mindkét sarkát — A helven főnyi expedíció két évig marad a Déli sarkon, hogy annak minden titkát feltárhassa.

Boston, Byrd admirális hetven főből álló új expedíciója elindult az egész művelt világ által oly nagy érdeklődéssel várt második délsarki expedíciójára, amely a számítások szerint két esztendőig fog tartani. Az elindulás nagy ünnepek középeztette történt meg és Byrd az újságíróknak kijelentette, hogy újabb expedíciója során is át fogja repülni a Déli sarkot. Meg van győződve arról, hogy újabb területeket fog felfedezni, amelyeket az Amerikai Egyesült Államok részére anektál olyképen, hogy zászlót dob le repülőgépről az eddig ismeretlen földterületre. Meg fogja kísérelni azt is, hogy a Déli sarkon leszálljon, bár tisztában van vele, hogy a pólusokon mindent jég borít és nagyon kockázatos vállalkozás a sarkon leereszkedni. Hiszi azonban, hogy ő lesz az első ember, aki meg tudja vetni a lábát a titokzatos póluson.

Byrd admirális, aki a jövő hónapban lesz negyvenöt éves, születésnapját már a Déli sark felé való útján fogja ünnepelni. Most van hét éve, hogy a világ megismerte ennek a vakmerő sarkkutatónak és pilótának a nevét. 1926. május 9-én történt a világelelentséges esemény, hogy

Byrd admirális Bennet pilóta kíséretében átrepült az Északi sark felett, majd visszatért a Spitzbergákra.

1927-ben Lindbergh és Chamberlain tulszárnyalták Byrd dicsőségét: átrepülték az óceánt. Ez a teljesítmény nem hagyta nyugodni Byrdet. Őt nem lehet tulszárnyalni. 1927. június 29-én ő is utnak indult az óceán átrepülésére. Július 1-én érkezett meg veszedelmes kalandok után Európába. Maga a repülés nem úgy sikerült, ahogy Byrd elgondolta, de mégis átrepülte az Atlanti óceánt. Az óceán felett a ködben és éjszakában eltévedt és már-már a pusztulás veszélye fenyegette, amikor sikerült Ver sur Mer mellett leszállania. Newyorktól Franciaországig egyetlen pillanatig sem volt lehetséges a tájékozódás. Viharba került a gép, köd ülte meg a tengert és a kompasok is felmondták a szolgálatot. Mikor Byrd azt hitte, hogy Páris felé közeledik, még mindig a tenger felett bolyongott, Byrd egész alacsonyan repült, de mégsem látott a nagy ködtől semmit.

Repülőgépének hátsó része már a vízben volt.

de ezt csak akkor vette észre, mikor a nyirkos, sós víz benyomult a kabinba is. Ekkor tudta csak meg, hogy tulajdonképpen a tengerre szállt le. Mindez azonban nem sokat vont le Byrd teljesítményének értékéből. Az óceán-repülés után határozta el, hogy átrepüli a Déli sarkot. 1928. októberben Újzealandba ment és ott várta be a kedvező időt a déli sarki ut startjára.

A City of Newyork, Byrd expedíciós hajója 1928. novemberében — ekkor kezdődött a sarki tavasz — indult el az örök jég birodalma felé. Karácsonykor, amikor bekövetkezett a sarki nyár, a hajó elérte a nagy jégfalat. A Báena-öbölben rendezték be az expedíció főhadiszállását. Innen in-

dult el Byrd repülőgéppel a VII. Eduard-föld felé és annak átrepülése után

új szigetcsoportot fedezett fel, amelynek azideig a térképen semmi nyoma nem volt.

Tizennégy magas, jéggel borított hegyet talált Byrd ezeken az ismeretlen szigetcsoportokon. A Déli sark átrepülése 1929. november végén sikerült. Teljes félórát kerügett a pólus felett és mikor visszaindult az expedíció főhadiszállására, majdnem szerencsétlenség érte. Egy négyezer mé-

Emberölési kísérlettel vádolja az ügyész Igyártó Sándor bántalmazóját A brutális detektívnek nem sikerült féltrevezetni a hivatalos vizsgálatot.

Nagyvárad. Tegnap délben megkezdte Neesulescu ügyész a nagyszalontai rendőr-brutálítás ügyében a kihallgatásokat. Igyártó Sándor bélzerindi lelkészen és Farcas Liviusz detektíven kívül a beidéztet és az idézés nélküli megjelent szalontai tanukat is kihallgatta az ügyészség, amelynek során tisztázódott a bestiális támadás minden részlete.

A tanuvallomások során kiderült, hogy az egész incidens abból támadt, hogy Farcas Liviusz beakart kísérni a rendőrségre egy közismert nagyszalontai gazdát. Ekkor Igyártó lelkész és a Korona vendéglő tulajdonosa megkérték Farcast, hogy tekintsen el az elővezetéstől, mert hiszen megjelenik ő az idézésre is. Farcas belenyugodva a dolgokba, eltekintett az elővezetéstől és helyet foglalva, az egyik szomszédos asztalnál mulatni kezdett. Rövid idő után aztán elővezették Igyártót a rendőrségre, ahol aztán Farcas úgy elverte Igyártó lelkészt, hogy 25 napon belül gyógyult sérüléseket szenvedett.

FRISS SZARVASHUS

kapható HOFFMANNAL

A kihallgatások során a tanuk egyöntetien megcáfolták Farcasnak azt az állítását, hogy az uccán esett el s hogy egy idegen ember verte meg. Mert Farcas attól sem riadt vissza, hogy egy idegen embert bírjon rá a verések vállalására. Neesulescu ügyész azonban befejezte a kihallgatásokat, mert a tanuk mindenképpen igazolták a feljelentés valóságát. A kihallgatások befejezése után az ügyész elkészítette a vádiratot, amelyben

ter magas jéghegy került útjába és csak a legnagyobb nehézségek árán tudta ezt a hegyet átrepülni.

Byrd megállapította, hogy a Déli sarkon hatalmas fensik van, amelyet körben hatalmas jéggei borított hegyek vesznek körül. A legfontosabb Byrd szerint egy új, több száz négyzetkilométer területű földrész felfedezése volt, amely semmilyen összefüggésben nincs más földrészekkel. Ezt a földet az admirális Mária Byrd-földnek nevezte el és Amerika részére anektálta.

Byrd különben

az egyetlen ember a földön, akinek sikerült mind a két sarkot átrepülnie.

Amundsen annakidején csak az Északi sarkot repülte át, a Déli sarkra nem sikerült eljutnia. Most Byrd azért szervezte meg újabb expedícióját, hogy teljesen feltárhassa a Déli sark titkait.

Farcas Livius ellen hivatalos hatalommal való visszaélés és emberölési kísérlet címén emelt vádat.

A vádiratot már át is küldték a törvényszékhez, ahol rövid idő alatt kitűzik a tárgyalást, amely méltó elégtételt kell, hogy szolgáltatson az ártatlanul véresre vert református lelkésznek, akinek személye iránt egész Erdély magyarsága nagy részvételt van.

Itt írjuk meg, hogy a szalontai rendőrség másik vandál merénylője Mircea Mitulin ügyében, ahol Reményi Sándor újságíró verte meg, október 9-én lesz Nagyváradon a főtárgyalás. Bár Reményi Sándornak szemévilágát a bíról ítélet nem tudja visszaadni, mégis elégtételt fog szolgálni, ha a törvényszék bünsnek mondja ki támadóját és a közbiztonságot meg tisztítja az ily rendőroktól.

A főtárgyalás elé egész Erdély magyarsága általános érdeklődéssel tekint.

Elfogták egy sikkasztással vádolt aradi tisztviselőt

Szenzációs értesítés érkezett ma délelőtt az aradi törvényszék első szekciójához. Az ügyet a legnagyobb diszkrécióval kezelik és így csupán annyit sikerült megállapítani, hogy egy néhány évvel ezelőtt megszökött volt aradi köztisztviselő elfogatásáról kapott értesítést az aradi törvényszék.

Ma délelőtt átirat érkezett az aradi törvényszék első szekciójához, amelyet arról értesítenek, hogy egy volt aradi köztisztviselőt, aki ellen hivatali sikkasztás címén folyik bünyügyi eljárás, elfogták. A volt tisztviselő ügye a törvényszéknél fekszik és több ízben tüztek ki főtárgyalást, azonban a vádlott egyikén sem jelent meg, sőt nyomtalanul eltűnt Aradról. Miután lakhelye ismeretlen volt, a bíróság körözölevelet adott ki ellene. Mindez még hónapokkal ezelőtt történt és

ma reggel betutott az értesítés, amely szerint a volt aradi köztisztviselőt a régi királyságbeli Barlad városban elfogták.

Az aradi törvényszék még a mai délelőtt folyamán sürgős átiratot menesztett a barladi ügyészséghez, kérve, hogy a tisztviselőt megfelelő fedezettel szállítsák Aradra, ahol majd döntenek további sorsa felett. Valószínűleg néhány nap múlva már megérkezik Aradra az elfogott hivatalnok és a bíróság nyomban kitűzi ügyében a főtárgyalást.

CENTRAL-MOZGO: KISÉRTETEK VONATA, Arnold RIDLEY

LEY nagyszerű darabjának románnyelvű filmváltozata Főszerepekben: Tony Bulandra, Lisette Vereá, G. Storin, A film a pesti Hunnia filmgyár produkciója. Előadások 3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor. Délután 3 órakor mérsékelt helyárak.

SELECI-MOZGO: PÁNİK A VÁROSBAN, Paramount világságer.

Főszereplők: Buster Crabbe és Frances Dee. Előadások: 3, 5, negy 8 és negyed 10 órakor.

Diplomáciai beavatkozást sürgetnek Moszkvában Németország ellen a szovjet állampolgárok bántalmazásáért

Az orosz-német kereskedelmi szerződés megsemmisítését követelik — Brest kikötőben megtámadtak egy német hajót —

Moszkvából jelentik: A moszkvai lapok a felháborodás hangján számolnak be arról a támadásról, amelyet a rohamcsapatok követek el a berlini Szovjetklub ellen és amellyel súlyosan megsértették a berlini szovjetnagykövetet. A klubban legutóbb a szovjetnagykövet elnöklete alatt összejövetelt tartottak, amelyen a berlini szovjet-kolonia tagjai vettek részt. Alig vette kezdetét az értekezlet, a karhatalmi csapatok behatoltak a klub helyiségébe és az összejövetelt feloszlatták. Moszkvai politikai körökben nagy feltűnést keltett ez az esemény és diplomáciai beavatkozást sürgetnek. A hivatalos „Isvestia“ kijelenti, hogy ez a támadás megdönti Neurath külügyminiszternek azt a nyilatkozatát, amely szerint Németország és Oroszország között a legjobb

viszony állna fenn. Több moszkvai lap véleménye szerint, ha a hitleristák nem szüntetik be a szovjetállampolgárok elleni provokatív magatartásukat, akkor az orosz-német kereskedelmi szerződést megsemmisítik.

Párisi jelentés szerint Brest kikötőben a rakodó munkások és az ottani matrózok megtámadták a „Hermina“ német teherszállító gőzöst, amely árbócára horogkeresztes lobogót vont fel. A kikötőmunkások kijelentették a hajó kapitánya előtt, hogy az árucikkeket addig nem szállítják partra, amíg a hajóról el nem távolítják a horogkeresztes zászlót. Rövidesen egy szakasz katona érkezett a helyszínre, amely a munkásokat széteszlatta. A hajó kapitánya a horogkeresztes lobogót a támadás ellenére sem vonta be.

Vagyonokat pusztít a dollár haláltánca

Harcok az aranyalap körül — Akik csalódtak a dollárban
— Az aradiak nagy veszteségei —

Bécs városa két milliárd lejt veszített a dollárkötvényeken

Még nincs hat hónapja annak, hogy az Amerikai Egyesült-Államok új elnöke, Roosevelt, elhatározta a dollár revalorizálását, aminek következtében az abszolút megingathatlannak hitt, aranyértékű valuta megindult a lejtőn és ma ott áll, ahol még sohasem volt. Azaz dehogyan áll! A dollár-bankjegyek, amelyekben úgy lehetett gyönyörködni, mint a briliánsokéban, már hónapok óta olyan örült táncot járnak, amilyent az egyiptomi népek az aranyborjú körül lejtek. Április közepén a dollár a zürichi tőzsdén háromnegyven pontot veszített és ez olyan pánikot idézett elő, hogy a legnagyobb tőzsdék kíméletből öt napra felfüggesztették a dollár hivatalos jegyzését. Azt hitték ugyanis, hogy Roosevelt és tanácsadói meg bírnák állítani a dollár zuhanását, mert hiszen akkor még megfelelő eszközök álltak az USA kormányának rendelkezésére. De a legkiválóbb elmék is csalódtak! Az Egyesült-Államok kormánya ugyanis makacsul ragaszkodott téves teóriájához és azt hitte, hogy az egész világ az ő új elméletéhez fog alkalmazkodni. A londoni világkonferencián tudvalevően valósággal provokálta az ott megjelent államokat, hadat üzent a világ gazdasági vezetőinek és mindenáron kiakarta erősíteni az aranyalap feladását és azt, hogy az összes államok szállítsák le pénzüik árfolyamértékét — ötven százalékkal. A legnagyobb államok viszszaütötték a teoretikus Roosevelt és a reális életet nem ismerő, a tanárokból álló „agytröszt”-jének kívánságait. Azóta Amerika egyedül halad azon az uton, amely a legborzalmasabb kaoszhoz vezet. Roosevelt azzal a munkatervével, amellyel új világot akart teremteni, már megbukott. És a tengerentúli új világ, ez a fiatal Herkules, most ott vonaglik a régi világrészek urainak lábánál! Amerika okos, energikus, páratlanul munkaszerető népei egymást marcangolják, józanul gondolkodó vezetői szörnyű birokra keltek és olyan tragikus küzdelmet folytatnak egymással, hogy a népek milliói visszafojtott lélekzettel állnak az óriási világarénában, amelynek véres porondján sokszáz-ezer dolgos ember most leheli ki magából az életet.

Aradiak veszteségei

A dollár tudvalevően a legelterjedtebb valuták közé tartozik. Annyira értékállóan hitték, mint az aranyat és ezért a legnagyobb kereskedelmi és ipari államokban is tizenöt éven át dollárban kalkuláltak. Sok állam és világváros az általa plasztizált értékpapírokat dollár alapon bocsátotta ki, a kamatokat is USA valutában állapították meg és csaknem az egész világ dollár számításra rendezkedett be, mert azt remélték, hogy a befektetett tőkéért még száz év múlva is ugyanannyit fognak kapni, mint amennyit az elvesztés idejében ért. A tájékozatlan milliók a saját országuk valutájában levő vagyonukat dollárba, svájci frankba, vagy font sterlingbe rejtették és a boldogság érzésétől eltelve mondták egymásnak:

— Most már nyugodt vagyok, mert nemes valutában fekszik a vagyonom... Évente öt százalékot kamatozik, amiből életem végéig gondtalanul megélhetek...

Alig elképzelhető tehát az a megdöbbenés, amit a dollár és a fontsterling árfolyam-csökkenése világszerte okozott. Először Anglia adta fel az aranyalapot, husz százalékkal erőszakosan leértékelte pénzét, hogy különösen a távolkeleti és nyugati piacokon versenyképessé tegye iparcikkeit az amerikai gyárak termékeivel. Átmenetileg sikerült is Anglia pénzügyi haditerve, de amikor Amerika követte őt ezen az uton, megkezdődött a világ két legnagyobb valutája között az élethalálharc és most ott tartunk, hogy a font sterling a dollárral együtt örvénybe jutott.

Az aradi és általában a romániai pénzügyi piacokat elsősorban a dollár folytonos árhanyatlása érinti. Az aradi tőkések egyrésze dollárba „mentette” a vállalkozáson, különböző üzleteken, vagy pedig több évtizedes munkával szerzett vagyonát, amely a dollár árfolyamának zuhanása miatt már közel ötven százalékos veszített értékéből. Az Aradi Közlöny pénteki száma bucaresti-i jelentés alapján közölte, hogy a Banca Nationala a dollár hivatalos kurszusát a vételnél 109 lejben, az eladásnál pedig 119 lejben állapította meg Aradon csütörtökön és pénteken az izraelita név miatt üzletelen volt a piac, sem eladó, sem vevő nem jelentkezett és a bucaresti-i tőzsdén is csak néhányan érdeklődtek a dollár iránt. Az aranydollár árfolyama 220 lejben alakult ki, de ebből nagyon kevés

van forgalomban. Beavatottak állítása szerint az aradiak még mindig biznak abban, hogy a dollár árfolyama, az öt hónap előtti kurzushoz viszonyítva, csak 15—20 százalékos veszítést fog szenvedni, amit elfogadhatónak találhatnak. Hiszen bármibe fektették volna a lejtő husz százalékos veszteséget mindenképpen el kellene viselniük.

A bécsi polgárokat tragikusan érinti a dollár zuhanása

Szerencsére nálunk nem okoz ez a kérdés olyan katasztrófát, mint például Bécsben, ahol még a kispolgárok is nagyon szenvednek a dollár értékcsökkenése miatt. A bécsi pénzügyi vezető papírja: a bécsi városi kölcsön dollár névértékű. Bécs városa azért volt olyan óvatos, hogy az osztrák és a külföldi tőkések bizalmát megerősítse és a silling esetleges árfolyam-veszteségét eltüntesse. Az osztrák nagytőkések, de a kisemberek is bécsi városi kötvénybe fektették megtakarított pénzüket. És mi történt?!

Az az osztrák silling, amelyről azt hitték, hogy tönkre fog menni, csak husz százalékos veszítést szenvedett.

A Lindbergh-bébi elrablójának és gyilkosainak nyomára jutottak Antwerpenben

Letartóztattak három gyanúsítottat. — Egy ezerfontos bankjegy vezette nyomra a rendőrséget

Antwerpenből jelentik: Egy véletlen folytán a rendőrség nyomára jutott annak a bandának, amely a Lindbergh-bébit elrabolta és meggyilkolta. A szenzációs eseményről a következő részletek számolnak be:

Az Antwerpenben lévő Westminster Bank fióküzletében csütörtökön délelőtt megjelent egy elegánsan öltözött férfi, aki egy ezerfontos bankjegyet akart beváltani. A nagyszögű pénz gyanút keltett a bank pénztárosában, aki a bankjegy számát feljegyezte és visszaadta a beváltónak azzal, hogy jelenleg nem áll elég pénz a bank rendelkezésére, hanem jöjjön el másnap, akkorra a bank gondoskodik megfelelő címletű bankjegyekről. A Westminster Bank azonnal távira öt küldött az angol nemzeti jegybanknak, ahonnan néhány órán belül választ kapott. A Bank of England közölte, hogy a bankjegy nem hamisítvány, hanem

ebből a bankjegykötegből származik, amelyet Lindbergh ezredes adott át váltságdíj gyanúnt annak a társaságnak, amely kisgyermekét elrabolta

és amely a pénzügyi ellenében megígérte a gyermek szabadon bocsátását.

Az angol jegybank távira a nagy feltűnést keltett Antwerpenben. A Westminster Bank azonnal értesítette a rendőrséget, amely minden előkészületet megtett, hogy a bankban másnap délelőtt jelentkező embert lefogják. Péntek délelőtt az ezerfontos bankjegyet bemutató férfi meg is jelent a bankhelyiségben, ahol a rendőrség több polgári ruhás tisztviselője letartóztatta. Az illető — amikor a rendőrök letartóztatták, elsápadt, majd kijelentette, hogy ő ártatlan. A kávéházban két, előtte ismeretlen férfi kérte őt meg a bankjegy felváltására. A bankjegy azonban nem volt a letartóztatottnál.

A rendőrök a letartóztatott férfival a megjelölt kávéházba mentek, ahol megállták az általa említett két egyént. Mindhármukat felvitték a rendőrpáncsnokság épületébe. A két idegent átkutatták, de az ezerfontos bankjegy náluk sem volt már. Az őrizetben lévő férfiakat részletes kihallgatásnak vetették alá, azonban valamennyien tagadják, hogy bármi közük lenne a Lindbergh-bébi elrablóihoz. Nemsokára az eredménytelen kihallgatás befejezése után mocskos borítékban a rendőrségre hozták az ezerfontos bankjegyet.

tett aranyértékéből, a szikla szilárdnak hitt dollár pedig az utóbbi napokban az aranyértékhez viszonyítva több, mint negyven százalékos esést.

A dollárnévértékre szóló értékpapírok árfolyama természetesen lépést tart a dollár kurszusával és így a kötvények is folyton esnek. Bécs városi kötvénye annyira értéktelenné vált, hogy a kötvények naponta körülbelül 15 sillinget veszítenek... Kiszámították, hogy Bécsben a dolláron már eddig háromszor annyit veszítettek, mint a nyolc év előtti hirhedt francia frank spekuláción. Amellett a mostani veszteség még nagy erkölcsi veszteség is, mert a frankspekuláción csak a könnyelmű kontremenörök usztatták el vagyonukat, a bécsi városi kötvényen pedig sajnos, a takarékosok, az egyszerű emberek vére folyik el. Könnyen kiszámítható az a csapás, amit a dollár okozott Ausztriának. A százdolláros kölcsönkötvények 711 arany sillinget értek, vagyis ma 930 silling volna az árfolyamuk, ha a dollár Zürichben 5.15 frankon állna. Most azonban a száz dolláros kötvény a bécsi tőzsdén csak 267 sillinget ér, a veszteség tehát több, mint 70 százalék. Amellett nemcsak a kötvénytulajdonosok, hanem Bécs minden lakója veszít, mert az osztrák kormány egy tollvonással elvont Bécs városától 103 millió schillinget, (két milliárd lejt) hogy a dollár-kötvényeken szenvedett veszteségét pótolja. Bécs vezetősége ugyanis felemelte a gáz- és a villanyárát és most készül megdrágítani a vizet is, mert másképpen nem bírja behozni a kötvényen szenvedett veszteségét.

A rendőrségen megkérdezték, kitől kapták az ezerfontos értékesítés végett. Mindhármuk kijelentették, hogy nem válaszolhatnak, mert ha elárulják, valamennyiükre a biztos halál vár.

Arra a kérdésre, hogy megbízzójuk olyan hatalommal rendelkezik-e, hogyha rendőri őrizetben vannak, akkor is megöleti őket, mindhármuk igennel felelték.

Az antwerpeni rendőrség az esetet azonnal bejelentette az amszterdami amerikai követségnek, amely megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az Egyesült-Államokból azonnal Európába utazzék a Lindbergh rablási ügy nyomozó biztosa. Addig a három idegen férfit — akinek nevét a rendőrség a nyomozás érdekében nem közölte a nyilvánossággal — a rendőrség őrizetben tartja.

Orkán és árvíz pusztít Olaszországban

Egyméteres víz a velencei Szent Márk-téren Mocsárrá lett Trieszt

Rómából jelentik: Olaszország felett hatalmas orkán vonult el, amely súlyos károkat okozott mindenütt. Velencében a vihar és felhőszakadás árvízet idézett elő, a lagúnák városában. A Szent Márk-teret egyméteres víz borítja, ugyancsak víz lepte el az alacsonyabban fekvő uccák gyalogjáróit is. Velence vízszolgáltatása szünetelt, mert a tengervíz behatolt a viztoronyba is. A kereskedelmi negyedben a víztömegek behatoltak az üzletekbe, amelyeket be kellett zárni. A forgalom egész napon keresztül szünetelt. A velencei pályaudvar megközelíthetetlen, mert az összes utakat ellepte a vizáradat. A legutóbb épített hatalmas hidon is félméteres víz áll. Gondolákon, csónakokon közelítik meg a pályaudvart. Bergamoból és Felsőolaszország számos más városából is azt jelentik, hogy a vihar nagy károkat okozott.

Triesztből jelentik, hogy az árvíz hatalmas mocsárrá változtatta a várost. Rómát péntekre virradó éjjel négy órakor érte el az orkán, amely súlyos pusztítást okozott. A vilámlamosvilágításban zavar következett be, miután a hatalmas szél elszakította a vezetőket.

HIREK

Téli divat

A nekilendülő őszi szezon már megformálta a Téli divatját. Párisi, bécsi divatbemutásokon ragyogó estélyi toalettek, rövid bundák és egyéb divatujdonságok kápráztatják el a mohón figyelő szemeket. A Divat Ötletei vázspálcájának szeszélyes színtására új ruhanyagok, kalapmodellek, ékszerek és mindenféle divatcikk pattantak elő *Patou, Worth, Chanel* és a többiek bűvös ládjából. Mindenekelőtt az Amerikából importált trikóujdonságok hódítottak nagy tért. Szövetek királynőjévé az „angora”-t nevezték ki, ezt a puha, rugalmas, simulékony szövetujdonságot.

A bő, raglánszerű bunda iralmát jósolhatjuk be az idén. A bőség főként a hátban fontos a széles, kitömött vállak elengedhetetlenek. A legsürgősebb teendő tehát, hogy a tavalyi bundákat habozás nélkül dolgozzassuk át, mert tavalyi alakjában lehetetlenné vált. A nagy, huzott gallérok is átalakítandók Stuartna, vagy széles férfifazonra. Aki jól bírja a hideget, gondolkodás nélkül vágassa le a bundáját és viselje nyitottan, mert az elkövetkező téli divatja ezt így parancsolja.

A szörmeifronton fantasztikus kreációk láthatók. A párisi divatbemutatók szövetkomplexusokat hoznak, amelyeknek keppje nemcsak szörmével díszített, de végig szörmével van bélelve. Sok a nutria, vakond és breitschwanz-kepek is. Szörmés angol szövetkötést alá pedig szörmemellényt viselnek, ami sportoláshoz nagyon praktikus. Az ezüstróka divaja is elmulasztotta a kékróka támadt fel, ami ugyanis jóval drágább, tehát semmiféle okunk nincs arra, hogy ne viseljük... A rókákat egyébként szintén kepek-alakban dolgozzák fel, tehát nem viselik többé a két egymásba fonódó rókaszőrmét.

Az estélyi-ruhák kivétel nélkül nehéz anyagokból készülnek. Ennek természetes velejárója az, hogy tombol az ékszerdivat. A legújabb ékszerdivat egyenesen fantasztikus. Ugy a délutáni, mint estélyi ruhákban elképzelhetetlen mértéket öltenek a ruhadíszek. Hatalmas négyszögek, fehérek, pirosak, zöldek, vagy kék-kék 15—20 centiméteres nagyságban díszítik elől a dekoltázst vagy a derékot. Ezek többnyire tükörüvegből készülnek bevésített monogrammal. Nyakba Técla-gyöngy, sok strassz és kristály divatos.

A kalapok csak zoké-fazonban, vagy csinos skó-sapka mintájára készülnek, többnyire bársonyból. Hozzá bársonnyal montírozott nagy gobelin-ridikül divat tükör-üvegből készült monogrammal. A népszerű nagy pudertartó új variációban jelentkezik. A neve: „Flop-Jack-Marlene.” Természetesen a nagy filmdivától örökölte elnevezését. Marlene Dietrich viselte ugyanis elsőnek a nagy pudertartót egy bécsi divatbemutatón. A pudertartó burkolata a ruha szöveéből készül, oldalán zipp-zárral. Még egy érdekes újdonságot hoz a szezon és ez a „Big-Ben”, egy 20 centiméter hosszúságú, lapos cigaretta-doboz technóból vagy emailból, sarkában monogrammal. Pudert, fényképet, ruzst, arckrém és mindenféle lehet benne tartani — esetleg cigarettát is.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Délnyugati szelek, változó felhőzet. főleg nyugaton több eső, esetleg zivatarok várhatók. A hőmérséklet lényegesen nem változik.

— **Mihai nagyvajda kitüntetése.** Bucurestiből jelentik: Mihai nagyvajda megkapta a repülés érdemrendjét. Ez a kitüntetés abból az alkalomból érte a trónörökösöt, hogy sikerrel elvégezte a medgyesi repülőiskolát.

— **Kievből ma indul vissza a Cot-repülőraj.** Párisból jelentik: A francia miniszteri repülőgépraj tegnap délután 3 órakor érkezett Moszkvából Kievébe. Cot minisztert és kísérőit a repülőtéren a helyi polgári hatóságok ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Moszkvát elhagyva Cot rádiótáviratban mondott köszönetet a szovjetkormányának a szívélyes fogadtatásért és annak a reményének adott kifejezést, hogy utazása hozzá fog járulni a francia—orosz közeledés megvalósításához. Ha az időjárás megengedi, Cot ma indul tovább Kievből Páris felé.

— **Ítélet előtt Renoiu kapitány kémkedési ügye.** Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i hadbíróóság ma folytatta a kémkedéssel vádolt temesvári Renoiu kapitány bűnperének a tárgyalását. A mai tárgyaláson a perbeszédre került a sor. Stoica vádbiztos beszédében bebizonyítottak vette Renoiu kapitány bűnösségét és ezért a legsúlyosabb büntetést kérte a vádlottal szemben. Mora dr. védő ezzel szemben terjedelmes védőbeszédében azt fejtette, hogy Renoiu kapitány tulajdonképpen a magyar kémszervezet hálózatának kiismerése érdekében került a magyarországi szervezettel összeköttetésbe és ezért védené felmentését kérte.

— **Házasság.** Horváth Jánosné, Zubor Blanka leányát, Ellát, ma vezette oltárhoz Székessy Gyula földbirtokos, Kaszaperpusztán.

— **Sztalin-elleni összeesküvést leplezett le a GPU.** Rigából jelentik: Moszkvai jelentés szerint az utóbbi napokban rejtélyes háttérű letartóztatások történtek a tömeges letartóztatásokból arra következtetnek, hogy egy nagyszabású összeesküvés volt előkészítve. A GPU, emberei letartóztatták Zamiatit, a moszkvai katonai akadémia igazgatóját, továbbá a vörös hadsereg hét magasrangú tisztjét. Az a vád ellenük, hogy Sztalin ellen összeesküvést szöttek. A letartóztatottak a kommunistapárt tagjai. Azzal is vádolják őket, hogy a munkásság ellenségeivel szövetkeztek, a vörös hadsereg élelmiszer ellátását szabotálták s így a Kreml urai ellen hangulatot szítottak.

Igaza van

Hölgy az uccán: — Szégyeld magad, kölyök, mit szólna az apád, ha így szitkozódni hallana?

— Rendkívül örülne neki, mert már egy éve süket.

— **Parlaghy Lajos Fekete Mihály és Ihász Aladár szinigazgatók megegyezése.** Temesvárról jelentik: A temesvári magyar színház ügyében érdekes fordulat történt. Parlaghy Lajos kolozsvár—nagyvárad szinigazgató, akinek személye iránt a temesvári színházközönség részéről a legnagyobb rokonszenv nyilvánul meg, egyezsége lépett Fekete Mihály és Ihász Aladár szinigazgatókkal, a temesvári sziniszazonra vonatkozólag. Az egyezés szerint Parlaghy nagyszerű prózai társulatot szervez, míg Fekete Mihály és Ihász Aladár a nagyoperettek és revük bemutatására rendezkednek be és kölcsönösen ellátják a temesvári, valamint a nagyvárad—kolozsvári színházakat. Ennek a megegyezésnek nagy előnye az, hogy ilyenformán a két társulat nem csak három, hanem hat külföldi színészt szerződteshet, ami az előadások nivelését emeli. A megegyezést jellemzi az, hogy a szinigazgatók felelősek a közös munka és támogatás szükségességére, a küzdő erdélyi és bánági magyar színjátszás érdekében.

— **Sztrájkolnak a fokvárosi aranybányászok.** Fokvárosból jelentik: A partvidékhez közelfekvő aranybányákban a bányászok sztrájkolnak. A munkások béremeléseket követelnek, mert az aranybánya-tulajdonosok az arany árának nagy emelkedése folytán óriási nyereségre tettek szert. Azt hiszik, hogy a sztrájkmozgalom tovább terjed, bár a vállalkozók körében hangsúlyozzák, hogy a sztrájk kiterjesztésével nem kell számolni, mert igen sok munkaerő van és a sztrájkolóknak nincs meg a megfelelő anyagi eszközük arra, hogy huzamosabb ideig sztrájkoljanak.

— **Szitává lóttek egy kézigránatos banditát.** Kisenevből jelentik: Trifán Demeter, hírhedt rablóvezér az utóbbi hónapokban rettegésben tartotta Kisenev környékét. Tizenkét rablóvilkosságot követett el és rengeteg utast fosztott ki. A csendőrség tegnap felfedezte rejtőhelyét egy kültekei kunyhóban. Trifán a csendőroket puskalövésrel fogadta, majd két kézigránatot hajított közéjük. Két csendőri súlyosan megsebesült, malatt négy társuk sortűzet adott le a banditára, akit valóságosan szitává lóttek.

URANIA

Ma, szombaton: 8, 5, 1/8 és 1/10 órákor

Harold Lloyd ragyogó burleszkje:

A MOZIBOLOND

Falrengető kacagás. Kacagó hullámok.

Bzenkívül 5, 1/8 és 1/10 órákor:

THE 3 RAVEL'S — A 3 ÖRDÖG

Világhírű akrobata csoport személyesen fellép.

MAI HELYARAK: 3 órákor 8, 10 és 13 lei.

5 órától 10, 18 és 20 lei.

Jegyelővétel este 9 óráig: Mencerer dohány-társaság, Str. Alexandri (Salaz-u.) sarok.

Jön: **A GHETTO SZÍVE**

— **Támadás az angol királyi család ellen — egy amerikai revüben.** Az angol közvélemény körében kinos hangulatot keltett egy amerikai revü, amelynek próbabemutatója most volt Filadelfiában és amely néhány hét múlva Newyork egyik legnagyobb színházában kerül színpadra. A revü címe: *My ezrek éljenek.* A revü egyik jelenete az angol királyi pártában játszódik le. György király, a királyné és walesi herceg szerepel ebben a jelenetben rendkívül komikus, izléstelen beállításban. A washingtoni angol nagykövet tiltakozásra készül a revü ellen.

— **Kivégezték két német kommunistát.** Dicséből jelentik: A Legfelsőbb birodalmi törvényszék ma foglalkozott Dawl és Winkler kommunisták ügyével, akik egy nemzeti-szociálista párt helyiségbe behatolva Krebek fogászt megölték. A bíróság tisztázta, hogy amíg Dawl ki akarta csavarni a védekező fogász kezéből a revolvért, Winkler hátulról egész közelről golyót röpített agyába, amely végzett az áldozattal. A birodalmi legfelsőbb bíróság az alsóbb bírói fórumok halálos ítéletet megerősítette. Kivégzésükre az előkészületeket megtették.

— **Óriásgyémántot találtak.** Buenos Ayresből jelentik: Minaes Geraes tartományban, Compo di Patto városa közelében, egy gyémántbányában a bányászok szerencsés leletre akadtak. Egy óriásgyémánt került elő, amely több, mint kétezer karátos. Az óriásgyémánt értékét 156.000 font sterlingre (75 millió lej) becsülik.

— **Uj sárga háború tört ki Mandzsúria és Kína között.** Londonból jelentik: A British United Press értesülése szerint, Pekingből hivatalosan jelentik, hogy Mandzsukuo újabb aranyarany támadást intézett Kína ellen. A mandzsú csapatok gyors előnyomulás után elérték Hualayát, amely csak néhány mérföldnyire van Pekingtől északra. A támadók négy hadseregét olyan kínai tábornokok vezetik, akik azelőtt Nanking oldalán harcoltak.

— **Lopják a telefonhuzalokat.** A telefon-társaság aradi kirendeltsége ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik lopják a vonalhuzalokat. Ezuttal nem az országuton vagdoszták le a telefondrótokat, hanem a társaság raktárát dézsmálták meg. A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be a tettesek kézrekerítésére.

— **Schmelling kivándorol Németországból.** Max Schmelling, a volt német bokszi világbajnok, aki nemrég feleségül vette Anny Ondra csehszlovák filmszínésznőt, elhagyja Németországot. A bokszbajnok Csehszlovákiában, Pöstyén közelében vásárolt magának birtokot. Ott fog letelepedni.

— **Erkölcstelen merénylet vádjával letartóztattak egy aradi cipészegédet.** Ma délelőtt izgatott férfi jelentkezett az aradi rendőrség büntügyi osztályának főnökénél. Iancu Traian rendőrigazgatónál. Elmondotta, hogy Z. Jánosnak hívják, Vágóhid-uca 20. szám alatt lakik. Ma délelőtt rájött arra, hogy a vele egy háznál lakó H. Ferenc cipészegéd erkölcstelen merényletet követett el öt éves Mária nevű kisleánya ellen. Iancu Traian nyomában kihallgatta a súlyosan megvádolt fiatalembert, aki azonban tagadta a merényletet és azt hangoztatta, hogy hozzá sem nyúlt a gyermekhez. A rendőrség őrizetbe vette H. Ferencet és még a déli órákban átadta az ügyészségnek.

URANIA ROMANIABAN
ELŐSZÖR
ARADON
MA és MINDENNAP

THE 3 RAVEL'S
A 3 ÖRDÖG

világhírű
akrobata csoport
minden előadásban
személyesen fellép.

RENDES HELYARAK.

URANIA

— **Belügyi vezérfelügyelő Aradon.** Pénteken reggel Aradra érkezett Jonescu belügyminiszteri közigazgatási vezérfelügyelő, aki tanulmányi uton van az erdélyi városokban. A vezérfelügyelőt Botoc Elek dr. polgármester fogadta és a délelőtti folyamán végigkálauzolta a városi üzemeket, amelyek fölött a közigazgatási szakember tetszését fejezte ki.

— **Megkezdődött a légi hadgyakorlat.** Bucurestiből jelentik: Constantaban kezdetét vette tegnap a hadirepülőgép-flotta őszi hadgyakorlata.

— **Nagygyűlést tartanak Bucurestiben a tisztviselők.** Bucurestiből jelentik: Vasárnap a köztisztviselők Bucurestiben nagygyűlést tartanak, amelyen minden országrész köztisztviselői képviseltetik magukat. A nagygyűlés szónokai felsorolják a köztisztviselők panaszait és legégetőbb sérelmeit, amelyeket azután memorandum formájában terjesztenek a kormány elé.

— **Amerikában telepszik le Einstein professzor.** Londonból jelentik: Einstein professzor, aki jelenleg Angliában tartózkodik, megtette az előkészületeket, hogy Amerikába hajózzék. A világhírű tudós, aki Németországból emigrálni kényszerült, véglegesen Amerikában telepszik meg. Október elsején száll hajóra, hogy New-Yorkban elfoglalja annak a tudományos intézetnek a vezetését, amelyet legutóbb létesített Ford, az autókirály.

— **Tragikus hirtelenséggel halt meg Ionescu Constantin, az új pécskai vámfőnök.** A mindössze 43 éves Ionescu Constantint nemrégiben helyezték át Giurgiuból a pécskai vámhivatal élére. Ionescu ma akarta átvenni a pécskai vámhivatal vezetését, az átvételi munkálatok között azonban hirtelen rosszul lett, összeesett és a kihívott orvos már csak a halált konstatálhatta. Az orvos megállapítása szerint, a pécskai vámfőnök halálát agyvérzés okozta.

— **Felülvizsgálják a külvárosi uccák közvilágítását is.** Ismeretes, hogy a városvezetés döntött a belvárosi uccák téli közvilágításának kérdésében. A döntés alkalmával egyben felkérték dr. Löcs Rezső városi tanácsost, valamint Sincal Jenő városi mérnököt, hogy az utánpótlás és a fényerősség szempontjából tanulmányozzák a külső városrészek közvilágítási problémáit is és felkérték mindkettőjüket arra, hogy 10 napon belül tegyenek jelentést tapasztalataikról.

— **Bűnügyi zárlat az öngyilkos kolozsvári bankigazgató vagyonára.** Kolozsvárról jelentik: A tragikus körülmények között öngyilkossá lett Lichtmann Aladár ügyében érdekes fordulat történt. A vizsgálóbíró az ügyesség előterjesztésére, bűnügyi zárlatot rendelt el Lichtmann bankigazgató hátrahagyott ingóságaira. A bűnügyi zárlat elrendelését feljelentés okozta, amelyet dr. Biró Pálné bucuresti-i uriaszony tett megbízója útján, dr. Biró Pálné a banknál 119.000 lejnyi letétjét követelte, mire ott kijelentették, hogy a letétnek nyoma sincs az üzleti könyvekben. Kiderült, hogy dr. Biróné az összeget Lichtmann igazgatónak adta át, aki a bank cégjegyzéses papirosán elismervényt is állított ki részére. Az ügyesség a feljelentés alapján elrendelte a bűnügyi zárlatot Lichtmann ingóságaira.

— **Az őszi szezon megnyitó bálja,** mint minden évben, ugy ezidén is, a Magyar Ifjúság szüreti mulatsága lesz, amelyet a jövő szombaton, szeptember 30-ikán rendeznek meg a Fehér Kereszt-szálloda összes helyiségeiben. Ezt az őszi mulatságot, mint közönségesen, „Kis magyar bálnak” neveznek. Évek óta a fiatalos jókedv kedves tombolása jellemezte és szeretettette meg az aradi közönséggel. Ezidén a kiváló rendezőgárda különleges és érdekes ötletekkel akarja, minden elődjénél még hangulatosabbá varázsolni a Magyar Ifjúság szüreti mulatságát. Nap-nap után üléseznek, tanácskoznak a fiatalok, de olyan diszkréten őrzik ötleteik boszorkánykonyháját, hogy abból eddig semmi sem szivárgott ki. A sokatmondó és titokzatos mosolyokból csak annyit tudhattunk meg, hogy főképpen a fiatal leányok gárdája tartogat nagy meglepetéseket.

— **Az első tisztviselő-adóbon megérkezett Aradra.** Az aradi pénzügyigazgatósághoz a mai napon megérkezett a legelső tisztviselői adóbon, amelyet Angelina volt ujaradi főszolgabíró kapott, annak a 900 lejnek kiegyenlítésére, amellyel az állam neki tartozik. A kincstári bont Angelina átveheti a főpénztárban.

— **A városi nagytanács ülésének programja.** Jeleztük, hogy Aradváros nagytanácsát a jövő hét szerdai és csütörtöki délutánjára hívják össze ülésre. A városvezetés pénteken délután állította össze a nagytanács-ülések tárgysorozatát, amely a következőképpen alakult ki: 1. Névsorolvasás. 2. Jegyzőkönyv-hitelesítés. 3. Lutai Cornel dr. igazolása. 4. Indítványok és interpellációk. 5. Szénárlejtési eredmények igazolása. 6. Olajárlejtési eredmények igazolása. 7. Két tag delegálása a kinevezési és a fellebbezési bizottságba. 8. A Banca Victoria egyezségi ajánlatának ügye. 9. A védgátak és utak javítására hirdett árlejtések ügye. 10. A ségai görögkatolikus egyházközség templomépítési kérelme. 11. Az új tüzoltó-taksák szabályrendelete. A jelek szerint a legizgalmasabb vita a Banca Victoria ajánlata körül fog kialakulni, amennyiben a pénzügyet csupán harminc százalékát kívánja megfizetni a nála letétben álló városi millióknak.

Hálás foglalkozás

— *Vajjon hálás foglalkozás a cikkírás?
— Oh igen; nekem legalább mindent,
amit írok, „hálás köszönettel” küldenek
vissza.*

— **Késik az állami nyugdíjkiutalás.** Az aradi állami nyugdíjasok már nehezen várják szeptemberi illetmények folyósítását, amely az előző hónapokban rendszerint ilyen időben érkezett meg. Mivel a kiutalásoknak adminisztratív akadályai vannak, a központi nyugdíjrendtár néhány nap múlva küldi le Aradra a szokásos értesítést.

— **Harminc kilométert biciklizett átmetszett torokkal.** Emdenből jelentik: Egy Tinta nevű mészáros agyonlőtte Wolf de Jonge mészáros, aki üzlete tőzsomszédságába nyitott boltot és ezzel őt állítólag tönkretette. A gyilkos mészáros azután átvágta a saját torkát, felült motoros kerékpárjára és körülbelül 30 kilométerig száguldott, míg holtan fordult le a motorról.

— **Harangszentelés a Mosóczy-telegen.** Szeptember 24-ikén, vasárnap délután 4 órakor dr. Lakatos Ottó házfőnök felszenteli a Mosóczy-telegi templom harangját. Este 7 órától, reggel 5-ig táncestély követi a városi lovóde helyiségében. Beléptidij nincsen, ellenben a harangjelvény megváltása kötelező.

— **Volt aradi adóagens állott ma csalással vádolva az aradi törvényszék előtt.** Dragan Pál volt adóhivatali alkalmazottat Nagy Julia jelentette fel még 1927-ben, azon a címen, hogy tízezer lejt csalat ki tőle és ennek ellenében megígérte neki, hogy elintézi a régi királyságban katonáskodó bátyjának Aradra való helyezését. Az aradi törvényszék még annakidején 15 napi elzárásra és 1000 lejt pénzbüntetésre ítélte Dragant, aki a temesvári táblához fellebbezett. A tábla jóváhagyta az elsőfoku ítéletet. Nemsokára a táblai ítélet elhangzása után, Dragan perújítást kért és új tanukra hivatkozott, annak igazolására, hogy együtt élt a feljelentő leánnyal, akitől pénzt kapott kölcsön. De kijárásról szó sem volt. A tábla elrendelte a perújítást és az aradi törvényszék második szekciója ma tárgyalta újból az ügyet. A mai tárgyaláson a tanuk igazolták Dragan állításait, a leány pedig kijelentette, hogy nem emlékszik semmire. Közölte azonban, hogy a pénz felét visszakapta már és a feljelentést visszavonja. A bíróság az ügyben felmentő ítéletet hozott.

— **Az osztálysorsjáték mai huzásának eredményei.** Bucurestiből jelentik: Az osztálysorsjáték péntek délelőtti huzásán kihúzták az ötmillió lejes főnyereményt, amelyet a 39312 (harminckilenc ezer háromszáztizenkettő) szám nyert meg. Hatvanezer lejt nyert a 44985, harmincezer lejt a 61071 szám, huszonezer lejt nyertek a 72775 és 1015, huszezer lejt az 1185 és tizenötezer lejt a 11779 számú sorsjegy.

— **Gránátrobbanás — két halottal.** Belgrádból jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt ma a Pionir téglagyár udvarán. Két munkás ugyanis az udvaron, ásás közben gránátot talált, amely még a háborúból maradhatott ott. Az egyik munkás a gránátot elejtette, amely felrobbant. A robbanás következtében Tóth Ferenc és Eszes András munkások azonnal meghaltak, öt másik magyar munkás pedig súlyosan megsebesült.

Az újabb jelentéseink arról számolnak be, hogy a bombarobbanás színhelyén egy csoport munkás raktáreépület építésének alapozási munkájával foglalatzkodott, amidőn egy olyan részhez értek, amely a világháború alatt lövészárk volt. A földnek ebben a szakaszában számos régi kézi-gránátot és bombát találtak. A szomorúemlékü leletek őrzete érdekében az építkezést vezető mérnök intézkedett is, de a munkások könnyelműsége figyelmen kívül hagyta az óvó rendszabályokat. Így következett be a robbanás.

— **Izzgatás vádja alól felmentett aradi iparos.** Balta György aradi kovácsmestert igazgatás címén állították ma a bíróság elé. A kovácsmester ellen az a vád merült fel, hogy néhány hónappal ezelőtt, az aradi állomás közelében lévő egyik vendéglőben, két katona előtt a hadseregbe vonatkozó kijelentéseket tett. A mai tárgyaláson Balta azzal védekezett, hogy ittas volt. A bíróság megállapította, hogy a kovácsmester kijelentései nem alkalmasak arra, hogy igazgatás látszatát keltsék és felmentette Baltát.

— **Elítélt tolvaj.** Baul János borosjenői földmives lopással vádolva került ma az aradi törvényszék elé. A vád szerint husz liter bort lopott el Kerti János községbeli gazda kolnájából. A bíróság tizenöt napi elzárásra ítélte.

— **Negyvenszázalékos bukás az aradi jegyzőtanfolyamon.** A megyei prefektúrán befejeztek a jegyzői tanfolyam vizsgáit. Hatvanegy jelentkező közül az írásbelin öt jelelt bukott meg, míg a szóbelin a jelöltek negyven százaléka, amennyiben 45-en mentek át. A vizsgákon dr. Pop Sever vezérfelügyelő elnökölt.

— **Egy csorda véres kalandja a párisi gyorsal.** Párisból jelentik: Furcsa balesete volt tegnap a páris-madridi gyorsvonatnak. Bordeaux közelében, amikor 90 kilométeres sebességgel haladt, beleszórt egy csordába, nyolc állatot halálra gázolt és csak azután sikerült megállítani a mozdonyt. A vasúti személyzet és az utasok közül többen le szállottak, hogy szabadabb tegyék a pályát az elgázolt állatok tetemeitől, de vissza kellett menekülniök a kocsikba, mert a bikák megtámadták őket.

— **A hetipiac árai.** Tejtermékek: édes tej 3—4 lejt, pasztörizált tej 8—9 lejt, tejjel 25—30 lejt, tehénturó 6—7 lejt, juhturó 22—24 lejt, orda 14—16 lejt. Zöldség-piac: hagyma 2 fejt 1 lejt, kelkáposzta 1 drb. 1 lejt, burgonya 2—3 lejt, szárazbab 4—5 lejt, zöldbab 4—5 lejt, zöldpaprika 4 drb. 1 lejt, uborka 100 drb. 60—80 lejt, kék paradicsom 1 drb. 3—4 lejt, retek 3 drb. 1 lejt, paradicsom kgr. 4—5 lejt, káposzta 1 drb. 1 lejt. Gyümölcsárak: barack kgr. 8—12 lejt, szőlő kgr. 6—14 lejt, alma kgr. 4—8 lejt, körte kgr. 7—14 lejt, szilva kgr. 2—4 lejt. Baromfi-piac: kövér liba 220—320 lejt, sovány liba 100—120 lejt, kövér kacsa 50—90 lejt, sovány kacsa 35—50 lejt, tyúk 60—90 lejt, csirke 25—45 lejt, tojás 1 drb. 1,40 lejt. Élőállat-vásár: szarvasmarha kgr. 7—8 lejt, borjú 13—15 lejt, sertés 15—18 lejt, kilója élőszulvban. Gabona-árak: új buza 165—170 lejt, új zab 160—170 lejt volt métermázsánként. Takarmány-árak: széna 70—80 lejt, lohere 100—110 lejt, szalma 35—40 lejt volt métermázsánként.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt, folyó hó 24-ikén, vasárnap — kedvező idő esetén, — az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8 órától 10 óráig az egész város területén, ahol légvezeték van, továbbá: Aradul-Nou, Gáj, Sága és Micalaca területén.

— **Ma este Seidner Imre „Genfi impressziók” című előadásával lép Arad válogatott közönsége elé az Iparos Kulturház nagytermében.** Nemcsak Seidner Imre példátlan népszerűsége, hanem témájának ismerű és frappáns volta, vonzó előadási modora és széles európai horizontja teremtik meg ma este a zsúfolt házat. Az előadást a Hang szerkesztősége rendezte, az estélyt Fekete Tivadar konferánssa nyitja meg. Azok, akik eddig meghívót nem kaptak s az előadáson mégis megjeleni kívánnak, szombaton délután 4—6-ig a Hang szerkesztőségében, illetve a Központi-szálloda prodájában átvehetik meghívójukat. Az előadás díjmentes, csupán a garderober-díj kötelező. Az előadás pontban fél tizkor este veszi kezdetét. Későbbi érkezéseknél ajtók zárva.

SPORT KÖZLÖNY

Profivá nyilvánították a Ripensia összes játékosait

A temesvári profik nélkül állítják össze a csapatot — Politika a sportban

Bucurestiből jelentik: Nemcsak Romániában, de Magyarországon is nagy feltűnést keltett a labdarúgószövetségnek azon terve, hogy a vasárnap Bucurestiben eldöntésre kerülő — Magyarország elleni — amatőr kupamérkőzésre profijátékosokat is szerepeltet. A szövetség ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy profijátékosoknak csak azokat ismeri el, akiknek szerződését a szövetséghez benyújtották, míg a játékosoknak a klubbal kötött azon szerződéseiről, melyeket a szövetség nem láttamozott, nem vesz tudomást és ezen játékosokat nemzetközi viszonylatban amatőröknek tekinti.

Ez az álláspont természetesen egyoldaluan önkényes és nemzetközi viszonylatban alig állhatja meg helyét, mert a fizetésért dolgozó játékosok profijellegén mit sem változtat és csak súlyos nemzetközi bonyodalmakra adhat okot. Tény az, hogy a játékosaink nagy része fizetést huz.

Ezt a kérdést most kifelé megoldotta a Ripensia-nak egy sokkuzása. A temesvári profi egyesület bucuresti-i képviselője ugyanis tegnap megjelent a labdarúgószövetségben és a Ripensia összes játékosainak szerződését láttamoztatta a profiosztálynál. Ennek következményeként a szövetség kénytelen volt az összes Ripensia-játékosokat profiknak elismerni, akik, mint ilyenek, vasárnap már nem vehetnek részt az amatőr kupamérkőzésen — éppen a szövetség saját álláspontja értelmében.

A Ripensia feltűnő elhatározásában része van a politikának is. Sőt talán annak van legnagyobb része. A Ripensia érdekességébe ugyanis azok a képviselők tartoznak, akiket legutóbb kizártak a nemzeti-parasztpártból, a labdarúgószövetség elnöke pedig Tilea miniszter...

A Ripensia „kiugrása” új helyzet elé állította a labdarúgószövetséget, mely most kénytelen amatőr-egyesületek játékosaiából összeállítani a vasárnapi válogatott csapatot. Eziránt tegnap este már döntöttek is. A csapat készen van, csupán még a balfedezet és a kapus személye bizonytalan.

A szövetség tegnap táviratilag kért egy fedezetjátékost az északi ligától, amely Feleant és Dávidot ajánlotta. Ma dől el, hogy ketőjük közül ki fog játszani.

A kapus posztjára Czinczér, Püllök és Lapusneanu jön számításba, a legjobb megoldás Czinczér lenne. A kijelölt „amatőr csapat” a

következő: Czinczér (Püllök, Lapusneanu), —Vogl, Albu—Selecean?, Dávid?, Steinbach, Moravetz, Glanczmann, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis.

A felsorolt játékosok amatőr voltáról is lehetne beszélni, mert bizonyos, hogy kevés kivétellel, mindegyik javadalmazást huz, legalább is jelentős prémiumot kap a győztes meccsek után.

Kisantant-olimpiászt készítenek elő Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: A fővárosban érdekes viadalt készítenek elő a jövő év tavaszára. Az atlétikai szövetség egyik vezető tagja vetette fel azt az indítványt, hogy rendezzék meg a kisantant-országok atlétikai viadalát, a Balkán-olimpiász mintájára. A tervet a kisantant-országok, Csehszlovákia, Jugoszlávia és mint negyedik, Lengyelország szimpatikusan fogadták, úgy, hogy jövőre megrendezik az első kisantant atlétikai viadalt. Az első verseny színhelye Bucuresti lesz s az eddigi elgondolás szerint, a következő években a többi résztvevő országok fővárosai látnak vendégül a versenyzőket. A verseny a Károly király által adományozandó arany kupáért folya.

Az atlétikai versenyek mellett, ugyanezen országok katonai labdarúgó válogatottjai számára már ez év októberében rendeznek egy kupamérkőzést Bucurestiben. Jugoszlávia ugyan lemondta a résztvételt, azonban Csehszlovákia és Lengyelország biztosan elküldi

Meg akarta fojtani édesanyját egy elmebeteg aradi leány

Izgalmas küzdelem a dühöngő örüllettel

Tragikus események zajlottak le az elmúlt nap délutánján az aradi Sava Raicu-uca 126. számú házban, ahol Boros Jánosné Irma nevű idegbajos leányát ápolta. A szerencsétlen 18 esztendőes leány tegnap örjöngeni kezdett és rávetette magát gyanutlan anyjára, a kit a fojtogató karok közül a kiáltozásokra összeszaladt szomszédok szabadítottak ki.

A zürzavarban az elmebajos leánynak si-

csapatait Bucurestibe. A három ország közötti futballtorna programja a következő: október 1: Románia—Csehszlovákia, október 5: Csehszlovákia—Lengyelország, október 8: Románia—Lengyelország.

O Vátozás történt a magyar amatőr válogatott csapatban, mivel Raffai, az eredetileg kijelölt kapus, lemondott. Helyette a szövetségi kapitány Godát állította be a csapatba, aki Torinóban a magyar főiskolai válogatott kapuját védte.

O A nagyváradi Juhászt is Bucurestibe rendelték. A futballszövetség tegnap táviratilag Bucurestibe rendelte Juhászt, a NAC középfedezetét, hogy részt vegyen a válogatott triálon. Kormányhiányában, Juhással akarják megoldani a középfedezet kérdését.

O Szombaton indulnak Athénbe a román atléták. Az athéni Balkán-olimpiászra a kijelölt atlétacsapat szombaton indul el Bucurestiből s folytatja útját Athén felé. Constantaba behajózva, Valószínű, hogy az utolsó percben változások lesznek a csapatban, mivel igen sok válogatott nem tudott szabadságot biztosítani magának s így le kell mondania az athéni játékokon való részvételt. Hogy kikkel fogják pótolni a lemondókat, azt még a szövetség sem tudja.

O Zabala kegyelmet kapott. Az argentin csodafutót diszkvalifikálta szövetsége az amatőr osztály megsértése miatt. Most azonban — kegyelmet kapott Zabala.

O Budapest október elsején Bécs csapatát látja vendégül. Október elsején Bécsben vendégszerepel a magyar válogatott. Ezen a napon Budapest sem marad műsor nélkül, Bécs válogatottját látja vendégül.

O Vasárnap a TMTE játszik Aradon. Vasárnap a Gloria-CFR-pályán az AMTE rendezésében, a piros-feketék ellen, a Temesvári MTE fog vendégszerepelni. A két egyesület közötti összecsapás érdekesnek ígérkezik.

került a lakás egyik szobájába bezárkózni, ahol minden keze ügyébe kerülő tárgyat összerögt. Az egybegyűlt szomszédoknak hosszas tusakodás után sikerült megfékezniük a dühöngőt, akit a közben előhívott mentők a közkörház elmeosztályára szállították. Itt dr. Bodea Ionel elmeorvos távolléte miatt nem vehették fel, mire a hozzátartozók dr. Cucu Vazul városi főorvost értesítették az eseményről, aki a kényszerzubbonyba bújtatott elmebeteg egyelőre a városi szegényháznak egyik szobájában helyezte el, egyuttal értesítette az ügyről a temesvári egészségügyi vezérfelügyelőséget, amely minden bizonnyal a lugosi elmeegógyintézetbe utalja be a szerencsétlen aradi fiatal leányt, aki elmezavarában meg akarta fojtani saját édesanyját.

SPORTVONAT

október 20-án Budapest és Bécsbe utlevél nélkül.

Ripensia—Ujpest

Olaszország—Magyarország kupamérkőzés

Szükséges okmányok: állampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány. Tartalékos tiszteknek a katonakönyv. livrettel rendelkezőknek a Cercul Recrutare engedélye.

Az október hó 2-ig jelentkezőknek számozott belépőjegyet biztosítunk a mérkőzésekre.

Részvételi díj: **975.- lej**

és a számozott hely a Ripensia mérkőzésre 50.- lej.

Bécsbe utazók utiköltsége oda-vissza: **2195.- Lej.**

A rendezést a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda végzi.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

a 49 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak
1933. október hó 1-ől számítjuk.

LEGUJABB

Fejetlen fiatal lány meztelen holttestére akadtak az egyik budapesti pályaudvaron

Éterrel állított vattacsomó a borzaimas lelet mellett — Fényszórókkal kulajja az éjjeli órákban a rendőrség a terepet

Kéjgyilkosság, — vagy véletlen szerencsétlenség..?

Budapestről jelentik: Péntekről-szombatra virradó éjszaka a rendőrség bünygyi osztályát telefonon értesítették, hogy a Déli vasút-pályaudvar közelében a sinek mentén

egy fejnélküli, 14—15 évesnek látszó, fiatal leány meztelen holttestére bukkantak. A főkapitányságról kiérkezett bizottság fényszórókkal és villanylámpákkal végezte a nyomozást, melynek eredményeképpen a holttesttől mintegy száz méternyire megtalálták a leány fejét, is. A holttest közelében ruhafosz-lányokra akadtak s a sinek közé szorulva ráakadtak egyik cipőjére.

A vizsgáló-bizottság megállapításai szerint jó családból származó leánykáról van szó, amit igazol csinos, ápolt teste, manikűrözött kezei.

A rendőrség fellevése szerint kéjgyilkosság történt,

de felmerült az a feltevés is, hogy szerencsétlenség okozta a leányka halálát.

A kéjgyilkosság mellett szól az a körülmény, hogy meztelenül találták meg a holttestet, továbbá az, hogy csak egy-egy ruhafosz-lányra akadtak a nyomozó detektívek. Az áldozat közelében

éterrel telített vatta és gézből készített tampon feküdt.

Ezzel kátitotta el a merénylő a fiatal leányt. Felmerült a nyomozó közegek részéről az a

Tűzoltóponyvába ugráltak a nők a prágai éjszakai légigyakorlaton

A csütörtök estére hirdett éjjeli légi hadgyakorlat Prága felett, a már előre megállapított program szerint ment végbe. Nyolc óra után megszólaltak a szirénák, jelezve az első támadó repülőgép feltűnését. A város különféle pontjairól fényszórókkal kutatták át a sötét égboltozatot, közben minden irányból erős ágyudörgés hallatszott, úgy, hogy a lakosság valóban azt az illúziót kapta, hogy valóságos légi támadást él át. Nemsokára vörösrre festette az eget a kiállítási csarnokot elborító lángok visszfénye, amelyet a repülőgépek programszerűen felgyújtottak bombáikkal. A város egyik pontján tűzoltóság gyakorlatozott, amely arra tanította be a közönséget, hogy a bombák által felgyújtott házakról hogyan kell leugrani a mentőponyvára. Nemcsak férfiak, hanem asszonyok is leugráltak az erre az alkalomra átadott tornaruhában a tűzoltók által kifeszített ponyvákra. Érdekes a Prager Tagblatt-nak az a megjegyzése, hogy az ilyen városi hadgyakorlatok arra szolgálnak, hogy épp úgy hozzászoktassák a polgárságot a háborúhoz, mint ahogy a lovakat szoktatják hozzá az ágyudörgéshez.

Elmarad a dollárhigitás

Oriási pánik tört ki a newyorki tőzsdén a legújabb hirre

Londonból jelentik: A New Evening Post washingtoni levelezője szerint Rooseveltnél elnök a küszöbön álló angol-amerikai adósságrendezési tárgyalások során angol-amerikai devizaegyezményt szándékozik javasolni, amely rögzítené a dollár és a font árfolyamának egymáshoz való arányát. Rooseveltnél elnök állítólag arról a főindexdollár bevezetéséről tanácskozott Moley tanárral és az agytröszt többi tagjával.

Beavatottak szerint Rooseveltnél még min-

valószínűtlen kombináció is, hogy a leánynak valamilyen fejszebe volt, amely éteres gézzel volt bekötve, ettől az éterrel elkábult volna, amikor a sinek mentén haladt, ráesett a sinekre és az arra haladó vonat elgázolta. A fiatal leány közelében semmilyen irato, vagy más olyan papírost nem találtak, amelyről a személyi adatai iránt támpontot nyerhettek volna a nyomozó közegek.

Eltűnt a pesti lóversenytéren a belga követ feleségének nagyértékű valódi gyöngysora

Kétszáz ezer frankos ékszer után nyomoz a budapesti rendőrség

Budapestről jelentik: A rendőrség napok óta diszkrét nyomozást folytat egy fejedelmi értékű igazgyöngysor titokzatos eltűnése ügyében.

Egyelőre elveszett tárgyként szerepel a gyöngysor a rendőrségi aktákban, nem tartják azonban kizártnak azt sem, hogy vakmerő tolvajlás történt.

Még kedden, délelőtt

megjelent a rendőrség közigazgatási osztályán lovag Guy de Schovteete de Ter-varent belga ügyvivő

és közölte az egyik rendőrtiszttel, hogy feleségének 200.000 belga frank értékű gyöngysora elveszett.

Vasárnap a lóversenyen volt a követ és felesége, ekkor még megvolt a gyöngysor. Este vették észre az eltűnést. Nyomban telefonáltak a lóversenytérré és érdeklődtek, hogy nem találták-e meg a gyöngysort. A lóverseny-nályán természetesen nagy izgalmat keltett a hír, a takarítómunkások nyomban átkutattak minden talpalatnyi helyet, de a gyöngysor nem került elő.

Ezután fordult a belga követ a rendőrséghez. Hangsúlyozta, hogy feltétlenül meg akarta tartani inkognitóját, ezért indult diszkrét nyomozás a gyöngysor előkerítésére.

Eddig semmi hír a nagyértékű gyöngysorról, ami egyébként 82 szemből áll,

középen horsónagyságu, végei felé kisebbedő szemekkel, aranycsatján briliánskövekkel. Tegnap már

500 pengő jutalmat tűzött ki a követ a becsületes megtalálónak.

A jutalom kitűzése következtében a lóverseny-ter munkásai ismét átkutatták az egész pályát, de ezuttal is eredménytelenül. Felmerült az a lehetőség, hogy a gyöngysort ellopták vagy talán

dig nem akar a törvényhozás által ráruházott pénzfelhígítási joggal élni s nem hagyja magát a pénzfelhígítás hívei által befolyásoltni. A legújabb árfolyamhanyatlást és azt az eladási hullámot, amely tegnap a newyorki tőzsdét végigsepergte, ugyancsak azoknak a híreknek tulajdonítják, amelyek szerint az elnök továbbra is rendíthetetlenül ellenzi a dollár aláértékelési javaslatokat. Levis szenátor pénzfelhígítás elleni propaganda megindítását tervezi

„OLLA“
propylaktikus készítmény, végül és mikroszkopilag ellenőrizve a lehető legnagyobb garanciát nyújtja.

Ügyeljen az „OLLA“ névre!

Nagy apparátussal dolgozik a rendőrség, de munkájukat megnehezíti azon körülmény, hogy a villanylámpák és fényszórók nem világítják be kellőképpen a területet és így sok olyan körülmény kerüli el figyelmüket, amely a szerencsétlenség vagy bűntény titokzatosságát felfedné.

A nyomozó hatóságok a szerencsétlenséget a kora reggeli órákban kísérik meg rekonstruálni, az eddigi adatok alapján. A késő éjjeli órákban kapott telefonjelentések szerint, mind valószínűbbé válik, hogy a fiatal leányt bűnös kezek ölték meg.

lelopták a lóversenytéren a követ feleségének nyakáról.

A követ azonban határozottan kijelentette, hogy véleménye szerint elveszett a gyöngysor. A rendőrség éppen ezért egyelőre ilyen irányban folytat nyomozást és keresi a diplomata feleségének nagyértékű gyöngysorát.

Lloyd George óva inti a világot a Németország ügyeibe való beavatkozástól

Németország fegyverkezik

Londonból jelentik: Bermoucheban Lloyd George feltűnést keltő beszédet mondott, amelyben a jelenlegi közép-európai politikai helyzettel foglalkozott. A híres angol államférfi, aki maga is aktív szerepet vitt a háboru alatt és után a nemzetközi politikában, elítélőleg nyilatkozott a jelenlegi „hadiállapotról” és energikus okfejtésben mutatott rá arra, hogy milyen

végzetes hiba volna a mai nagyhatalmak részéről, ha beavatkoznának Németország belügyeibe. A kommunisták várva-várik azt a pillanatot, amikor ez a beavatkozás esetleg bekövetkezik. — mondotta — mert ez a beavatkozás minden bizonnyal a kommunista forradalmak végzetébe kergeti a német birodalmat.

Óva inti tehát ettől a gondolatától a világpolitika nagyhatalmi tényezőinek aktív képviselőit. Beszéde végén Lloyd George az angol politika hagyományos „fair play”-stílusára hívta fel hallgatói figyelmét: ezt a fair playt nem szabad feláldozni semminek sem a további politikai magatartásuk során.

Párisból jelentik: Az Ére Nouvelle ma cikket közöl, amelyben arra világít rá, hogy Németország a versailles-i tilalmak ellenére fegyverkezik. Az engedélyezett 292 ágyu helyett Németország jelenleg 480 ágyuval rendelkezik. A nehéz ágyuk közül, melyeket a békeszerződés egyáltalán nem engedélyez, jelenleg 240 darab van Németország birtokában. Németország titokban 1500 léghárító ágyut épített, a szársországi repülőgépgyárak és mérlegáz-gyártó üzemek állandó működésben vannak. A német hadvezetőség új típusú utakat épített, amelyek 15 tonnás terheket is elbírnak. A lap szerint Németország a közeljövőben elkészül a mozgósítás pontos tervével.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Bucurestiben megszüntetik a kijáró-rendszert

A behozatali bizottság erő-
lyes állásfoglalása a hará-
csolók ellen — Csak cégtulajdonosól, vagy cégvezetőtől fogadnak el kérvé-
nyeket — Közvetítővel nem tárgyalnak

A romániai sajtó folyton kifogásolja azt, hogy a főváros egyes köreiben a legegyszerűbb ügyek elintézése sem vihető keresztül befolyásos közbenjárók nélkül, akiket köznyelven *kijáróknak* neveznek. Hatalmas üzletek lebonyolításánál, súlyos differenciák elintézésénél természetesen szükséges az ügyvédek munkájának igénybevétele, de mindenki nagyon megdöbbenhet, ha látja, hogy a miniszteri rendeleteken és törvényeken alapuló közügyeket is csak kijárókkal lehet lebonyolítani. Az érdekképviseletek gyűlésein számtalanszor hangzott el az a fájdalmas panasz, hogy az árukontingentáláson alapuló behozatali engedélyek megszerzéséhez is kijárókra van szükség. Már pedig elsősorban nemzetgazdasági érdek az, hogy a *nyersanyag- vagy áru-behozatali kérvényeket az illetékes fórumok azonnal elintézzék*. Nyersanyagok nélkül a gyárak nem képesek termelni és kénytelenek fizemeiket beszüntetni.

Általános megnyugvást kelt most a Reglementarii Importului (Behozatali Bizottság) igazgatóságának a bucuresti-i lapokban megjelent figyelmeztetése, amelyben *megtiltja azt,*

hogy a hozzátorduló cégek idegen személyeket vegyenek igénybe az engedélyek kieszközlése végett. Az igazgatóság rendelete szerint a kérvényeket a bizottság iktatóhivatala, veszi át és azokat pontosan regisztrálja, azután sorrend szerint bekerülnek az ügyek a bizottság ülésére, amelyeken kijárók nélkül is elintézik. Ha a cégtulajdonosnak nincs ideje a kérvényt beadni, vagy az ügyben felvilágosítást nyújtani, akkor meghatalmazott cégvezetőjével küldje a bizottság hivatalába, mert ott mással nem állanak szóba.

Ugyanílyan kategórikus hirdetményt adott ki a Banca Nationala kormányzósága is a devizaigénylők számára. Ugyilátszik, végre más szellem kezd kialakulni Bucuresti vezető gazdasági köreiben. Arra a hirre, hogy a harácsoló kijáróknak bealkonyul, minden becsületesen dolgozó polgár fellelegzik, mert a kijárók piócaháda miatt mostanig késett a konszolidáció és az üzleti biztonság. Végefelé jár már az a szokás, hogy aki a törvények alapján nem birt eredményt elérni, az pénzzel kitömött kijárókkal rohamot intézettek a felelős ténylezők ellen és őket helytelen irányban akarták kapacitálni.

Kemény György vezérigazgató részvételével öt állam fatermelői fontos határozatokat hoztak Bécsben

Tanácskozás a fa- és a buzaértékesítő nemzetközi kartell megalakításáról

Bucurestiből jelentik: Az a nemzetközi bizottság, amelyben Románia, Ausztria, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Lengyelország képviselték magukat, tegnap Bécsben igen nagyfontosságú határozatokat hozott. Romániát *Petre Ion* vezérigazgató, *Ionescu* mezőgazdasági szakértő, *Kemény György*, a Lomási Erdőipar vezérigazgatója, valamint *Dumitrescu I.*, a magánfatermelő-vállalatok szövetségének igazgatója képviselték. A konferencia elhatározásai között szerepel az is, hogy *a fának, valamint a mezőgazdasági termékeknek termelését racionalizálni kell és hogy az értékesítésnél a termelő államok kartellben tömörüljenek.* A szakértekezleten a termelő államok harmincöt százaléka képviseltette magát és ezért egyelőre valamennyi államra érvényes bíró határozatokat nem hozhattak a megjelentek. Kimondták, hogy akciót indítanak a többi államok megnyerése érdekében és legközelebb tovább folytatják tanácskozásukat. A forgalombahozatalra vonatkozó határozatok egyelőre csupán a fenti öt államra nézve érvé-

nyesek. Ha Londonban vagy Genfben ismét összeül a júliusban félbeszakított gazdasági világkonferencia, akkor ott teljesen tető alá hozzák nagyfontosságú terveiket. Az öt állam delegátusai megállapították, hogy egyedül Magyarország és Olaszország, valamint az északi államok nem közeledtek az oroszországi fenyőfapiac felé. Kimondták továbbá, hogy főként a puhafatermelésre igyekeznek egyöntetű megállapodásokat létrehozni az érdekelt államok között. Foglalkoztak még az *árukontingentálás rendszerével is, amely rendkívül megnehezítette a fa és a mezőgazdasági cikkek eladását.*

= **Aranyküldemények** — postacsomagokban. Bécsből jelentik, hogy a szállítmány biztosító nemzetközi szövetsége a legközelebbi közgyűlésén behatóan foglalkozik az aranyszállítással. A mostani zavaros gazdasági világhelyzet egyik jellemző tünete az arany egyik országból a másikba való folytonos áramlása. Mostanig nem sikerült olyan biztosítási díjtételeket elérni, amelyek megfelelnek a kockázat nagyságának. Érdekes, hogy a múlt évben Angliából, Hollandián és Németországon keresztül postacsomagokban küldtek aranyat az Amerikai Egyesült Államokba. Nagyobb bajok ugyan nem fordultak elő, de a biztosítók megállapították, hogy az aranyat tartalmazó csomagok elkallódása esetén, óriási kárunk lett volna a biztosítás miatt, mert kevesebbet térítettek volna meg a postán, mint a biztosítási összeg volt. Ezért a közgyűlésen ki fogják mondani, hogy a postai aranyszállítmányokat kizárják az üzletből.

= **Devizaárfolyamok.** Zürichi nyitás: Berlin 123.20, Amszterdam 208.25, New-York 3.30 (a tegnapi zárlat 3.38 volt), London 15.91 (a tegnapi zárlat 16.08 volt), Páris 20.5, Milánó 27.12, Prága 15.30, Belgrád 7, Bucuresti 3.08, Varsó 57.70, Bécs 72.55 (magánforgalomban 57), Brüsszel 72. Megállapítható, hogy az összes valuták árfolyama csökkent. A r a d o n az izraelita újév miatt csütörtökön és pénteken szünetelt a valuta magánforgalom.

PAGEOL

Titkos betegségek

Nincs elegendő szavunk annak az elő-
ízetnek a visszatartására, amely a
nemi szervek, a húgyhólyag és az ezzel
összefüggésben levő szervek „titkosak-
nak” minősíti. Ennek az állásfoglalásnak
díkos következményei kiszámíthatatlanok
úgy az egyénre, mint a fajra nézve.

Ezzel szemben gyors cselekvésre van
szükség. A PAGEOL, a húgy anti-
széptikumok leg-*rés-**b**bjé*, enyhíti a fáj-
dalmasokat, megszünteti a folyást, csilla-
pítja a prostata gyulladást.

A PAGEOL azonnali
javulást idéz elő és egy-
aránt erőteljes, valamint
döntő kezelési módszert
képez.

Gyógyszertárakban
és
drogériákban!

= A Nasicí öt millió dináros erdővásárlása Jugoszláviában. Zágrábból jelentik: Jugoszláviában a faipari és kereskedelmi köröket a faárverések eredményei foglalkoztatják. Ott ugyanis a konjunkturát a fakivitel és a tőárak jelentik, érthető tehát, hogy a szlavóniai faárverések eredményei iránt nagy az érdeklődés, nemcsak ott, hanem a külföldön is. A vinkovcei erdőigazgatóság legutóbbi tölgyfaárverésén 85—95 százalékgig túlfizették a legutóbbi árverések tőárát. Ennek oka az, hogy a nagy vállalatok a fakonjunkturát és az exportot kedvezően itélik meg. A Nasicí, amelynek alvállalata a Lomási Erdőipar, öt millió dinár értékű erdőseget vásárolt, kivüle még egy zágrábi nagy cég is óriási erdőseghöz jutott az árlejtésen. A prasniki erdő egy részét szintén a Nasicí kapta meg, ellenajánlat nélkül. Az árverés után ellanyhult az irányzat és az árak a régi nivóra csökkentek.

Pilisiné kozmetika

Verbos-ház (Minorita-templommal szemben.) — Szepők és mindenkéle szépséghibák szakszerű eltüntetése

KÖNYVEK

— Mazo de la Roche: Jalna lakói. Egytől-egyig át-
na olyan szereplő, akinek jellegzetes egyénisége van.
Olvasás közben személyes ismerőseinkké válnak és
szívszorogva lessük sorsuk kalandos alakulását. Mert,
Mazo de la Roche íróművészete olyan plasztikusam tud-
ja megformálni alakjait, hogy kiférnek a papír síkjából,
húst, vért nyernek és előttünk élnek sokáig, felejthe-
tetlenül. Az Atheneum vásznonkötéses sorozatában je-
lent meg. 60 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol
nincs, Lepayenkál, Kolozsvár.

reklámélet

az egyetlen magyar reklámtechnikai folyóirat
szerkeszti: balogh sándor
ujjonnan belépő egészséves előfizetők díjtalanul
kapják **naményi-hermann-nádall** a reklám c.
kitűnő szakkönyvét, az egyetlen magyar reklám-
kézikönyv 300 oldal terjedelemben, 60 műmelléklet
előfizetési ára egy évre 530 lej
kiadóhivatal: budapest, v. bálvány-uca 12 szám

Az új menetrend aradi vonatkozásai

Az október ötödikén életbelépő új téli menetrend többek között megszünteti a 11. és 12. számú, Temesvár—Bucuresti között közlekedő gyorsvonatokat, a 173. és 180. számú arad—temesvári, a 267. 268. számú soborsin—aradi, 269—270. számú radna—aradi, a 293. és 296. számú piski—lupényi, a 365. és 378. számú borosjenő—gurahonci, a 360. és 377. számú borosjenő—borossebcsi, a 369. és 374. számú krad—nagyváradi, a 375a. és 375b. számú nagyhalmagy—brádi, a 381. és 382. számú arad—karánsebesi személyvonatokat. A motoros-vonatok közül a következőket vonja ki az új menetrend a forgalomból: M. 25. és M. 26. számú temesvár—periam—lovrini, az M. 31. és M. 32. számú temesvár—stamora—moravica, az M. 33. számú temesvár—bánlóc, az M. 34. számú bánlóc—jebeli motorosvonatokat.

Ipartelepek, gépüzemek, autósok original Syracuse amerikai csapágy-fémeket használjanak. Romániai vezérképviselőt: A. Kálmán R.-T., Arad

Az aranytermelés problémája

Jó vasuti összeköttetés kell az aranybányák fejlesztéséhez.

A kormánypart kolozsvári hivatalos lapja a Patria cikksorozatát ír arról az akcióról, amely az aranybányák termelésének szaporítását tűzte ki célul. A lap rámutat arra, hogy a múlt kormányok ezt a kérdést erős nemtörődomséggel kezelték és idezi az évekkel ezelőtt elhunyt Bratianu Vintila mondását, aki pénzügyminisztersége alatt egyszer kijelentette:

— Nem tehetünk semmit. Ha Bucurestinek arany kell, akkor majd Kaliforniából hozatunk.

S közben egyre esett a belföldi aranytermelés. Egészen az utóbbi időkig, amikor az uralkodó utasítására megindult a hatalmas akció az aranybányák felvirágoztatására és üzemük fokozására. A Patria megállapítja, hogy az államnak elsősorban arról kell gondoskodnia, hogy az aranybánya vidékekről egyenes vasuti összeköttetés létesüljön Zalatnával, ahol az aranyat feldolgozzák és ahova a kibányászott aranyércet szállítani kell. A mai vasuti közlekedés hátráltatja az aranyérc szállítását — állapítja meg a kormánylap — és példának nyomban felhozza a brádi aranybányát.

— A brádi bányából kikerülő aranyércet először Aradra kell szállítani, — írja — innen Simeria és Gyulafehérvár felé továbbitják, ahol viszont átrakodás történik és úgy kerül Zalatnára. Lehetetlen és költséges kerület kell tehát tenni az elszállított aranyércnek, ahelyett, hogy direkt vasuti összeköttetésekkel kerülne Zalatnára.

Az abrudi és rosiai bányákból kikerülő érc utja még viszontagságosabb, amennyiben ötven kilométeres kocsiutat kell tennie Tordára, ahonnan vasuton szállítják tovább. A Patria leszögezi, hogy a belföldi aranytermelés problémáját az aranybányák fejlesztésén kívül a jó vasuti összeköttetésekkel kell megoldani és sürgeti az egyes CFR. vonalak felépítését.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbódében.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely érdeklődést nem kelt, közölhet, megváltoztatassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

LAKASSAL rendelkező független hölgy barátságát keresem, kit támogatnék, leveleket találkozás megjelölésével „Komoly” jellegre az Aradi Közlöny fiókkiadója kérek. 8561

LAKÁS.

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó főtéren az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhaból álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókkiadó-jában, a Minorita templommal szemben. 800

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

VÉTEL ÉS ELADÁS.

AJÁNLOK antik zenélő órákat, perzsabundát, férfikabátok, antik szalon vitrin, 12-es ezüst evőeszköz, ebédlő butor, zongorák, tükrök, szalonok, Schöberl ágy, asztali villanylámpák, Biedermeier székek, szekrény, nvest bea. plüsch asztalterítő, perzsaszőnyegek, faragott, gain turákat stb. SALGÓNÉ bizom. üzl. Arad, Str. Horia 1 (Széchenyi-u.) Neuman-pal

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 23.

Bucuresti. 13: Tözsdei és vizáhsajentés. Utána zenekari hangverseny. 13.45: Hírek. 14: Könnyű zene gramofonon. 17.45: Horia Fortuna felolvasása Eminescu-ról. 18: Sibiceanu-zenekar. 19: Hírek. 19.15: Sibiceanu-zenekar. 20: Dr. V. Voiculescu orvosi előadása. 20.20: Énekhangverseny. 20.40: Badulescu tábornok előadása a testnevelésről. 21: Kétciterás hangverseny. 21.30: Emilia Gutianu a Román Opera tagja énekel. 22.15: Népies román zene. (Fânica Luca zenekara.) 22.45: Hírek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Poljkor-Brunswick gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. Petőfi gyorskocsiján. 2. Lenau verseiből. (Felcvarás.) — Közben: His Master's Voice gramofonlemez. 13: Déli harangszó. 13.05: Garay György szalonzenekara. 2.20: Épül a nagyadó. Helyszíni közvetítés. 2.55: Zenei utánapló. Dr. Bánóczy Dezső gramofonrevüje. 5: A Rádió élet meseórája. 6: Marik Irén zongorázik. 6.30: Rádióamatőr posta. 7: Magyar nóták. Előadja Nagy Izabella és Magyar Imre cigányzenekara. 8.45: Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.15: Boci-boci tarka. (Vidám est.) 12: Cigányzenekar. — Bécs. 12.30: Művészlemez. 13: Fuvós déli zene. 18.45: Lett népiénekek, előadás gramofonon. 20.05: Weingarten Pál zongorázik. 21: Bitner-Decsey: A hallhatatlan Ferenc, négy kép Schubert zenéjével. 23.15: Táncozene. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 17.45: Rádiózenekar. 20.30: Délszláv dalok. 21.30: Tarka zenés est. 21.30: Tánclemez. — Berlin. 17: Szórakoztató és táncozene. 18.20: Hangkép Schneidemühl határvárosból, felvétel. 18.50: Népdalok Schneidemühlből. 19: Beethoven: C-moll patetikus szonáta. 21.05—2: Tarka est. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 20: Prága. 20.30: Vidám jelenetek sárosi tájszólásban. — Leipzig. 12: Gramofon. 13: Szórakoztató zene. 13.30: Vidám hétvégi zeneművek gramofonon. 18.40: Kardalok lemezen. 19.20: Haydn: C-dur vonósnygyes. 21.45: Táncozene. — Milano. 18.20: Gramofon. 20.40: Gramofon. 21: Gramofon. 21.40: Tarka est. — Prága. 11.10: Gramofon. 13.10: Gramofon. 21.45: Rössler: Kalandos utazás. — Róma. 18.15: Rádiózenekar. 21.15: Simonetti Avalberto hegedül. 21.45: Bellini: A kalóz, kétfelv. opera. — Svájc. Aleman adó. 18: Harmonika. 18.30: Fuvószene lemezen. 20.40: Dalkettősök. 21.40: Vidám lemezek. — Varsó. 16.35: Gramofon. 17.30: Gramofon. 18.15: Vendéglői könnyű zene. 19.30: Kmita Lidia hegedűművész női játéka. 21: Könnyű zene. 22.30: Szipnalski Chopin műveket zongorázik. 23: Táncozene.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 23.

Bucuresti. 11.45: Egyházi zene gramofonon. 12: Ionescu—Gaina-zenekar. Vegyes hangverseny. 13: Gramofon. 14: Könnyű lemezek. 18: Jazz. 19.15: Jazz. 20.20: Ének- és hangszerlemez. 21: Popescu Gabriel énekel. 21.20: Rádiózenekar. 22.15: Rádiózenekar. — Budapest I. 10.45: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Róm. kath. istentisztelet. — Majd: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 3: His Master's Voice gramofonlemez. 4.45: „Nimród, az első cserkészapród.” Hangjáték. Előadják az rákosfalvai cserkészapródok. 5.30: Az I. honvédegyleget zenekara. 6.30: „A szőke és a barna szerelem.” Surányi Miklós elbeszélése. 7: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara. Szil. Dénes tárogatószámaival. 8.15: „Küzdelem a kövérséggel.” Huszár Károly csevegése. 8.45: Operarészletek. Közreműködik: Relle Gabriella, Halmos János és a Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.15: Sporteredmények. 10.30: Berg Lily zongorázik. 11.15: Veres Lajos cigányzenekara és Guttenberg György jazz-zenekara. Kalmár Pál énekszámaival. — Közben: 12: A Báthory—Szobieszky-ünnepségek alkalmával Somogyi Gyula franciányelvű előadása: „Les relations historiques hungaro—polonaises.” — Bécs. 9.30: Gramofon. 13.05: A bécsi kamarazenekar hangversenye. 18.10: Rádiózenekar. 19.30: Áriák és balladák Höbbling Ferenc bariton előadásában. 21: Lessing: Barahelmj Mimna, ötfelvonásos vígjáték. 23.15: Az I. gy.-e. zenekara. — Belgrád. 12: Gramofon. 12.30: Népdalok harmonikán. 13.05: Rádiózenekar. 16: A Ratni Drugoki-zenekar játéka. 20: Népszerű lemezek. 22.10: Lengyel lakodalmak, gramofon. 22.30: Rádiózenekar. 23.50: Cigányzene. — Berlin. 18.40: Bungstaller-dalok. 20: Operaáriák lemezen. 21.05: Haydn: Az ősz. Az évszakok című oratóriumból. 21.40: Népszerű zeneművek. 23—1.ig: Táncozene. — Leipzig. 7.20: Kikötői zene. 12.30: Bach-kantáté. 13: Déli zene. 16: Gramofon. 21: A szimfónikus hangversenye, szopránénekekkel. 23.05: Ejjélig táncozene Berlinből. — Milano. 17.30: Vegyes zene. 20.10: Gramofon. 21.30: Marchetti: Ruy Blas, opera. — Prága. 8: Karlsbadi fürdőzene. 9.30: Cservenka Kitty régi olasz mesterek műveit hegedűn orgonakisérettel. 13.15: A 28. gyalogezred zenekarának hangversenye. 18.45: Gramofon. 21: Szimfónikus hangverseny. — Svájc. Aleman adó. 18: Gramofon. 20.10: Stüssi orgonaművész játéka. 21: Zürichi dalok és népszokások. 22.20: Táncozene. — Varsó. 17.30: Gramofon. 18.15: Népszerű lengyel zene. 19: Wronski A. áriaestje. 23.20: Vidám est Lembergől.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

ELADOK JUTANYOSAN jókarban levő női ruhák, kabátok és háztartási cikkek. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában. 3209

VASZTERGA 2 méteres, erős, olson eladó Str. Muresanu 3. (v. Nador-uca.) 8562

Kitűnő állapotban levő lehetőleg új, összehordó

dupla csövű 12-es vadász fegyvert

Hammerles-ejektorst,

megvételre keresek.

Cimeket „Vadász” jellegre az Aradi Közlöny kiadó-jába kérek. 8546

KERESEK silskin csikó és perzsabundákat, férfi és női kabátokat, európai porcellánokat, ezüst tárgyakat, 6 és 12-es ezüst evőeszközöket, cvári ebédlő és tüdőszőnyeget, perza — szőnyeget, szobaberendezéseket, varrógépeket, vitrineket, stb. SALGÓNÉ bizom. üzl. Arad, Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-pal

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Olcsón jut hozzá,

ha azt, amire szüksége van, az

„Aradi Közlöny”

apró hirdetése útján keresi.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthoni Polgári árák!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.